

Zwanger van de Heilige Geest –

Jozef bereid om haar te laten trouwen met zijn erfgenaam

A.A.M. van der Hoeven, www.JesusKing.info, 23 maart 2009.

1. Inleiding	2
2. Maria bleek zwanger van de Heilige Geest.....	3
<i>In Judea: drie maanden proeftijd voor bewijs van vruchtbaarheid of zwangerschap.....</i>	<i>4</i>
<i>Een vroedvrouw in staat om een geautoriseerd certificaat af te geven</i>	<i>5</i>
<i>Elisabets afzondering</i>	<i>6</i>
<i>Maria in afzondering bij Elizabet thuis.....</i>	<i>8</i>
<i>Methoden</i>	<i>8</i>
<i>De zesde maand, ongeveer drie maanden, en de ‘vervulde tijd’</i>	<i>11</i>
3. Jozef dacht erover in stilte van haar te scheiden.....	12
<i>De Messias moest geboren worden in Bethlehem – of anders ‘in opspraak komen’</i>	<i>14</i>
<i>Openlijke verwerping</i>	<i>15</i>
<i>In stilte van haar scheiden</i>	<i>16</i>
4. Het kind in haar schoot is weliswaar van de Heilige Geest, maar	19
5. Conclusie	20
B i j l a g e Jozef een Esseen.....	21
Tabel 1. Aan de twee voorwaarden voor Messianiteit wordt voldaan.....	18
Tabel 2. Jozef een Esseen.....	22
Tabel 3. Meer Esseense familie van Jezus	29
Fig. 1 Tijdschema’s.....	30

Zwanger van de Heilige Geest – Jozef bereid om haar te laten trouwen met zijn erfgenaam

1. Inleiding

In het Kindheidsevangelie van Mattheüs worden een paar opmerkelijke feiten verteld, die vreemd lijken als ze worden gelezen zonder de kennis van sommige andere heilige teksten, zoals het Kindheidsevangelie van Lucas en de profetie van Micha over de Messias.

18 ¶ De geboorte van Jezus Christus vond plaats op deze wijze. Toen zijn moeder Maria verloofd was met Jozef, bleek zij, voordat ze gingen samenwonen, zwanger van de heilige Geest.

19 Omdat Jozef, haar man, rechtschapen was en haar niet in opspraak wilde brengen, dacht hij er over in stilte van haar te scheiden.

20 Terwijl hij dit overwoog, verscheen hem in een droom een engel van de Heer die tot hem sprak: ‘Jozef, zoon van David, wees niet bevreesd Maria, uw vrouw, tot u te nemen; het kind in haar schoot is van de heilige Geest.

21 Zij zal een zoon ter wereld brengen die gij Jezus moet noemen, want Hij zal zijn volk redden uit hun zonden.’

22 Dit alles is geschied, opdat vervuld zou worden wat de Heer gesproken heeft door de profeet, die zegt:

23 Zie, de maagd zal zwanger worden en een zoon ter wereld brengen en men zal Hem de naam Immanuel geven. Dat is de vertaling: God met ons.

24 Ontwaakt uit de slaap deed Jozef zoals de engel van de Heer hem bevolen had en nam zijn vrouw tot zich.

25 Toch had hij geen gemeenschap met haar, totdat zij een zoon ter wereld bracht; en hij noemde Hem Jezus. Mt 1,18-25 (Willibrordvertaling 1978)¹

De eerste schijnbaar vreemde zaak is dat van Maria, Jozefs verloofde, “bleek” dat zij “zwanger van de Heilige Geest” was. Het is normaal dat een vrouw zwanger kan blijken. Maar hoe kan het ‘blijken’ dat het kind van de Heilige Geest was?

Vervolgens wilde Jozef Maria niet in opspraak brengen en dacht hij er daarom over in stilte van haar te scheiden. Maar gewoonweg scheiden van de zwangere Maria, of het nu in stilte zou zijn of niet, was de zekerste manier om haar in opspraak te brengen, want dan zou ze een ongetrouwde vrouw met kind worden. Het zou haar doen lijken op een onkuise vrouw of een overspeelster die weggestuurd was door haar man of een vrouw die zelf haar man verlaten had. Dus hoe kan “in stilte van haar scheiden” een middel zijn om te voorkomen dat ze in opspraak zou komen?

En dan, terwijl Jozef bang is om met Maria te trouwen wanneer ze zwanger blijkt van de Heilige Geest, vertelt de engel hem om niet bang te zijn. En zijn argument lijkt te zijn dat het kind van de Heilige Geest is. Maar dit was juist de reden waarom Jozef bang was om met haar te trouwen.

Sommigen zeggen wel dat de uitdrukking “van de Heilige Geest” in vers 18 – bleek ... zwanger van de Heilige Geest” – niet het feit aanduidt dat Jozef al wist dat de zwangerschap van deze unieke soort was, maar dat het een “verklaring is die Mattheüs aan de lezer aanbiedt” en ‘niet deel uitmaakt van het verloop van het verhaal’². Maar de bewering van dit artikel is dat de uitdrukking “van de Heilige Geest” zowel een verklaring is die Mattheüs aan de lezer aanbiedt –

¹ Alle bijbelcitaten zijn uit de Willibrordvertaling 1978 (WV78), tenzij anders vermeld.

² vertaling van “an explanation that Mthew offers to the reader” en “not part of the narrative flow”, R.E. Brown, *The Birth of the Messiah* (New York, eerste paperbackuitgave 1999) 124

het verwijst namelijk naar het eerste hoofdstuk van Lucas' Evangelie dat spreekt over het overschaduw worden van Maria door de Heilige Geest³ – én deel van het verloop van het verhaal, aanduidend dat Jozef al wist over de rol van de Heilige Geest in Maria's zwangerschap voordat de engel er met hem over sprak. Hier toont een vertaling van Ignace de la Potterie (zie hoofdstuk 4) dat het mogelijk is dat engel met hem sprak, niet om hem te informeren over de rol van de Heilige Geest, maar om de huidige al bekende oorzaak van Maria's zwangerschap te bevestigen en om Jozef te vertellen wat hij moest doen in deze bekende speciale situatie.

2. Maria bleek zwanger van de Heilige Geest

De tekst die een aanwijzing geeft over hoe Maria zwanger kon blijken te zijn van de Heilige Geest, staat in het Kindheidsevangelie van Lucas. Eerst vertelt een engel haar dat ze zwanger zal worden van de Heilige Geest:

- 31 Zie, gij zult zwanger worden en een zoon ter wereld brengen, die gij de naam Jezus moet geven.
32 Hij zal groot zijn en Zoon van de Allerhoogste genoemd worden. God de Heer zal Hem de troon van zijn vader David schenken
33 en Hij zal in eeuwigheid koning zijn over het huis van Jakob en aan zijn koningschap zal nooit een einde komen.'
34 Maria echter sprak tot de engel: 'Hoe zal dit geschieden, daar ik geen gemeenschap heb met een man?'
35 Hierop gaf de engel haar ten antwoord: 'De heilige Geest zal over u komen en de kracht van de Allerhoogste zal u overschaduwen; daarom ook zal wat ter wereld wordt gebracht heilig genoemd worden, Zoon van God.
36 Weet, dat zelfs Elisabet, uw bloedverwante, in haar ouderdom een zoon heeft ontvangen en, ofschoon zij onvruchtbaar heette, is zij nu in haar zesde maand;
37 want voor God is niets onmogelijk.' Lu 1,31-37

En daarna, tijdens de dagen na deze boodschap, verlaat Maria haar huis en reist met spoed naar haar bloedverwante Elisabet:

In die dagen reisde Maria met spoed naar het bergland, naar een stad in Judea. Zij ging het huis van Zacharias binnen en groette Elisabet. Lu 1,39-40

Waarom zou Maria met spoed naar Elisabet gaan?

Het is niet waarschijnlijk dat de (enige) reden waarom ze haast had om daar heen te gaan, was om Elisabet te helpen in haar zesde maand van haar zwangerschap op hoge leeftijd⁴, want na ongeveer drie maanden keert Maria naar huis terug en dan wordt Elisabets baby geboren. Ze keerde dus terug toen, of net voordat, de nieuwe moeder het zwakst was en het werk het meest.

Nadat Maria ongeveer drie maanden bij haar gebleven was, keerde zij naar huis terug. Voor Elisabet brak het ogenblik aan, dat zij moeder werd; zij schonk het leven aan een zoon. Toen de burens en de familie hoorden, hoe groot de barmhartigheid was die de Heer aan haar had betoond, deelden zij in haar vreugde. Lu 1,56-58

Een reden waarom Maria Elisabet kon verlaten, was waarschijnlijk dat ze wist dat Elisabets "burens en familie" niet alleen in haar vreugde zouden delen, maar haar en haar baby ook zouden helpen.

³ "Hierop gaf de engel haar ten antwoord: 'De heilige Geest zal over u komen en de kracht van de Allerhoogste zal u overschaduwen; daarom ook zal wat ter wereld wordt gebracht heilig genoemd worden, Zoon van God.'" Lu 1,35

⁴ Lu 1,7

Dus nog steeds, waarom Maria's haast om ongeveer drie maanden bij Elisabet te verblijven?

In Judea: drie maanden proeftijd voor bewijs van vruchtbaarheid of zwangerschap

Toen Maria zwanger bleek van de Heilige Geest, waren zij en Jozef nog steeds alleen maar verloofd, wat in de Joodse wet betekende dat ze al de getrouwde status hadden, maar nog niet samen in hetzelfde huis woonden⁵. Pas na de boodschap van de engel aan Jozef “nam (hij) zijn vrouw tot zich”⁶, wat betekent dat de huwelijksceremonie plaatsvond en hij haar in zijn huis opnam. Toen de engel de goddelijke zwangerschap van Maria aankondigde, woonde ze dus in een huis in Nazaret en woonde Jozef in een ander huis, waarschijnlijk ook in Nazaret, want na hun huwelijk wordt Nazaret “hun eigen stad” genoemd⁷. Een verloving kon verscheidene jaren duren:

‘Tussen de verloving en het huwelijk konden verscheidene jaren liggen [...]

De bronnen van de Talmoed geven de verschillen weer tussen de gewoonten in Galilea en in Judea in de verhoudingen van echtgenoten onderling. Volgens het zuidelijke gebruik mocht de bruidegom vóór het huwelijk met zijn vrouw alleen samen zijn ‘opdat hij haar aantrekkelijk zou gaan vinden’ en als hij dat deed, kon hij na het huwelijk niet klagen voor de rechtbank dat zijn vrouw haar maagdelijkheid verloren had (*M. Ketuboth* 1:5; *T. Ketuboth* 1:4). Als de bruidegom stierf, zelfs vóór het huwelijk, moest een Judese bruid bovendien, volgens één Tanna, minstens drie maanden wachten voordat ze opnieuw kon trouwen, om er zeker van te zijn dat ze niet al zwanger was (*M. Yebamoth* 4:10)⁸.

In Qumran, maar ook in andere steden⁹, hadden leden van de orde van de Essenen, een bepaalde religieuze sekte onder de Joden in de eerste eeuw AD, hun eigen gebruiken betreffende verloving en huwelijk. De meeste mannen van deze sekte trouwden niet, maar een Esseen die ervoor koos om te trouwen, zou dit pas doen nadat hij zijn aanstaande vrouw had onderworpen

⁵ Mt 1,18; ‘De wet en het gebruik maakten onderscheid tussen verloving, waarbij de echtgenoot zijn bruid ‘heiligde’ en ze als formeel getrouwd werd, en de huwelijksceremonie, die chuppa (חופה) werd genoemd omdat deze onder een baldakijn werd gehouden. Pas bij de tweede ceremonie verhuisde de bruid naar het huis van haar echtgenoot. [...] Verscheidene jaren konden er tussen de verloving en het huwelijk liggen’ vertaling van “Not until the second ceremony did the bride move into her husband’s home. [...] Several years might separate the betrothal from the marriage”, *The Jewish People in the First Century*, onder redactie van S. Safrai, M. Stern, D. Flusser en W.C. van Unnik, onder patronaat van de stichting Compendia Rerum Iudaicarum ad Novum Testamentum (Assen/Amsterdam 1976) 754-757, 765).

⁶ Mt 1,24

⁷ “In de zesde maand werd de engel Gabriel van Godswege gezonden naar een stad in Galilea, Nazaret, tot een maagd ... de naam van de maagd was Maria. [...] Toen zij alle voorschriften van de Wet des Heren vervuld hadden, keerden zij naar Galilea, naar hun stad Nazaret terug.” Lu 1,26-27 2,39

⁸ vertaling van “Several years might separate the betrothal from the marriage. [...] The Talmudic sources reflect differences between the practices in Galilee and in Judea in the relationship of husbands and wives. According to the southern custom the groom, prior to the marriage, was allowed to stay alone with his bride ‘in order that he might become attracted to her’ and if he did, he could not complain to the court after marriage that his wife had lost her virginity (*M. Ketuboth* 1:5; *T. Ketuboth* 1:4.). Further, according to one Tanna, if the groom died, even before marriage, a Judaeon bride was required to wait at least three months before marrying again to be certain that she was not already pregnant (*M. Yebamoth* 4:10)”, Safrai a.o., *The Jewish People in the First Century*, 754-757

⁹ ‘Ze hebben niet één bepaalde stad, maar velen van hen wonen in iedere stad’ (“They have no one certain city, but many of them dwell in every city”, F. Josephus, *Joodse Oorlog* II,8,4 (124))

aan een proeftijd van drie jaar, en na haar te hebben onderworpen aan de test van de laatste drie maanden van hun verloving, waarin ze haar vruchtbaarheid moest bewijzen:

‘Maar ze stellen hun bruiden drie jaar op de proef; en als het blijkt dat ze hun natuurlijke zuiveringsperiode drie keer hebben, als proef dat het waarschijnlijk is dat ze vruchtbaar zijn, dan trouwen ze inderdaad met hen.’¹⁰

Ook in de Schrift wordt drie maanden als de tijd beschouwd waarna een zwangerschap herkend kan worden. Bijvoorbeeld toen Juda gemeenschap had gehad met zijn vermomde schoondochter:

Ongeveer drie maanden later werd aan Juda meegedeeld: ‘Uw schoondochter Tamar heeft ontucht bedreven en ze is nu zwanger.’ Juda sprak: ‘Breng haar dan weg om verbrand te worden.’ Gen 38,24

Een vroedvrouw in staat om een geautoriseerd certificaat af te geven

Aangezien in Judea een bruid in sommige gevallen, zoals hierboven beschreven, aan de test van drie maanden onderworpen moest worden, zal er daar ook een instantie zijn geweest die betrouwbaar was, discreet en gekwalificeerd om de bruid te onderzoeken en een verklaring omtrent de resultaten van de drie-maanden-test kon afgeven. Zoals duidelijk zal zijn uit het voorbeeld van Tamar, hierboven, en uit het geval van de overspelige vrouw die door Jezus werd gered van steniging¹¹, kon deze verklaring in sommige gevallen resulteren in het leven of de dood van de kandidaat. Het lijkt dat een vroedvrouw, die professionele kennis en ervaring had in zaken rond zwangerschap en de cyclus van een vrouw, zo’n gekwalificeerde autoriteit was.

In de eerste eeuw moest een vrouw die baarde een ‘zeer hoge graad van kraambedsterfte’ onder ogen zien; ‘vroedvrouwen hielpen bij de bevalling, en de Halaka stond de voorbereiding van elke behoefte van de moeder toe, zelfs op een sabbat, inclusief het brengen van een vroedvrouw vanaf een ververwijderde plaats’¹². Een vroedvrouw werd beschouwd als een speciale dienaar van de Heer, zoals kan worden afgeleid uit het gebed dat gesproken werd door de vroedvrouw Salome:

‘O God van mijn vaders, herinner U dat ik het nageslacht van Abraham ben, en van Izaak, en van Jakob; laat mij geen schouwspel worden voor de zonen van Israel, maar geef mij terug aan de armen; want U weet, O Heer, dat ik in Uw naam mijn diensten heb verricht, en dat ik mijn beloning uit Uw hand heb ontvangen.’ (Proto-evangelie van Jakobus 20,3)¹³

Een vroedvrouw werd gehuurd en betaald door de echtgenoot of een ander familielid van de barendende vrouw, en het werd niet als iets uitzonderlijks gezien dat een vroedvrouw de toestand van een vrouw onderzocht¹⁴. Ook in het geval dat een zwangerschap of vruchtbaarheid

¹⁰ vertaling van “However, they try their spouses for three years; and if they find that they have their natural purgations thrice, as trials that they are likely to be fruitful, they then actually marry them”, Josephus, *J. Oorlog* II,8,13 (161)

¹¹ Joh 8,3-11

¹² vertaling van “very high maternal mortality rate”; “midwives assisted at childbirth, and the Halakah allowed the preparation of the mother’s every need even on a sabbat, including bringing a midwife from a distant place”, Safrai e.a., *The Jewish People in the First Century*, 765; Halaka is de Joodse mondelinge wet.

¹³ vertaling van “O God of my fathers, remember that I am the seed of Abraham, and Isaac, and Jacob; do not make a show of me to the sons of Israel, but restore me to the poor; for Thou knowest, O Lord, that in Thy name I have performed my services, and that I have received my reward at Thy hand.”

¹⁴ Proto-evangelie van Jakobus 19,1-20,4 (www.ccel.org/ccel/schaff/anf08.vii.iv.html)

vastgesteld moest worden door een drie-maanden-test, zou een vroedvrouw dus een gekwalificeerde getuige zijn.

De manier waarop de optredende of wegblijvende menstruaties geregistreerd werden, kan door een lichamelijk onderzoek van de bruid zijn geweest, want slechts enkele bloedbevlekte kleren van de vrouw waren geen bewijs van haar maandelijks vloeijing. Om elke soort fraude uit te sluiten¹⁵ is het het waarschijnlijkst dat de kandidaat één of twee dagen voordat haar volgende menstruatie werd verwacht, in het huis van de vroedvrouw moest arriveren en dan in een soort afzondering moest blijven in het huis van de vroedvrouw om te zien of haar menstruatie spontaan zou beginnen. Nadat ook een normale zwaarte en duur van de bloedvloeijing was vastgesteld, kon de menstruatie worden geregistreerd, en kon de kandidaat de afzondering verlaten en naar huis terugkeren. Deze procedure kon in drie opeenvolgende maanden worden herhaald om tot het uiteindelijke resultaat van de test te komen. Als een menstruatie niet op de verwachte tijd kwam, kan de bruid verplicht zijn geweest om in de afzondering van de vroedvrouw te blijven om te zien of bepaalde tekenen van zwangerschap, zoals misselijkheid, braken en verandering van eetlust, op zouden treden. Deze tekenen zouden gemakkelijk verborgen kunnen worden als een vrouw na een ontbrekende menstruatie naar huis terug mocht gaan.

Elisabets afzondering

Elisabet en Zacharias woonden in “een stad in Judea”¹⁶. Tijdens zijn priesterlijk dienstwerk in de tempel hoorde Zacharias van de engel Gabriël dat zijn vrouw Elisabet hem een zoon zou baren, ook al was Zacharias “oud” en Elisabet “onvruchtbaar” en “op gevorderde leeftijd”¹⁷. Na deze boodschap gehoord te hebben, werd Zacharias “stom” en zou “niet kunnen spreken”, omdat hij God’s bericht niet had geloofd¹⁸. Maar hij was in staat om op “een schrijftafeltje” te schrijven, want dit is wat hij later zou doen om de naam van zijn pasboren zoon bekend te maken¹⁹. Toen hij thuis kwam van de tempel “toen de tijd van zijn tempeldienst om was”²⁰, kan en zal hij dus de boodschap van de engel op een schrijftafeltje hebben geschreven om zijn vrouw te informeren. Dit kan als volgt worden afgeleid:

Na de passage over de boodschap van de engel in de tempel zegt de tekst:

“en enige tijd later werd zijn vrouw, Elisabet, zwanger. Zij hield zich vijf maanden lang verborgen” Lu 1,24-25

Aangezien Elisabet “op jaren” en “in haar ouderdom” was²¹, kan ze niet hebben gemerkt dat zij zwanger was geworden door het ontbreken van een menstruatie, want ze had haar laatste menstruatie waarschijnlijk een behoorlijk lange tijd geleden gehad na een reeks van onregelmatige menstruaties. Hoewel ze kan hebben gedacht dat ze zwanger was geworden, door tekenen van misselijkheid of veranderde eetlust, kan Elisabet dus alleen zeker zijn geworden dat

¹⁵ De kandidaat kon bijv. een menstruatie proberen te simuleren door wat bloed van een gewond deel van haar lichaam aan te brengen.

¹⁶ Lu 1,39-40

¹⁷ Lu 1,7.13.18; “Maar de engel sprak tot hem: ‘Vrees niet Zacharias, want uw bede is verhoord; uw vrouw Elisabet zal u een zoon schenken, die gij Johannes moet noemen.’” (Lu 1,13)

¹⁸ Lu 1,20-22

¹⁹ Lu 1,63

²⁰ Lu 1,23

²¹ Lu 1,18.36

ze zwanger was geworden, en – belangrijker – kan ze alleen in staat zijn geworden om te bewijzen dat ze zwanger was, nadat haar zwangerschap zichtbaar was geworden, dus in haar vierde of vijfde maand. De tekst die zegt dat ze “zwanger (werd en) zich vijf maanden lang verborgen (hield)”, kan weliswaar klinken alsof ze eerst zwanger was geworden, vervolgens merkte dat ze zwanger was en zich vervolgens voor vijf maanden verborgen hield omdat ze dat had gemerkt. Maar deze interpretatie is niet mogelijk: twee verzen na het noemen van deze “vijf maanden” vervolgt Lucas zijn verhaal met “in de zesde maand werd de engel Gabriël ... gezonden ... tot een maagd”, en bij deze gelegenheid vertelt de engel Gabriël aan Maria dat Elisabet “nu in haar zesde maand” is, en “een zoon heeft ontvangen”²². Het feit dat, na de boodschap van Gabriël aan Maria “in de zesde maand” van Elisabets zwangerschap, Maria nog “drie maanden” bij Elisabet kan blijven voordat voor Elisabet “de tijd vervuld was” (NBG)²³, bewijst dat de vijf maanden van Elisabets afzondering ongeveer gelijktijdig vielen met de eerste vijf maanden van haar zwangerschap. Trouwens, waarom zou ze zich verbergen nadat haar zwangerschap zichtbaar was geworden en ze eindelijk aan iedereen kon laten zien dat ze zwanger was en de Heer haar “schande bij de mensen” had weggenomen, zoals ze zelf zou zeggen²⁴?

Er is dus niet alleen geen andere oplossing, maar het is ook veel logischer, dat Elisabet eerst de boodschap van de engel over haar komende zwangerschap op Zacharias’ schrijftafeltje las, en zich, na erover te hebben gedacht en gesproken met Zacharias, “verborgen hield” (‘periekruben eautēn’), wat ook vertaald wordt met “leefde ... in afzondering” (NBV) en ‘in afzondering bleef’ (“remained in seclusion” NIV) en ook zou kunnen worden vertaald met ‘bleef zich afgezonderd houden’²⁵. Ze kan zich bijvoorbeeld in afzondering hebben gehouden in een speciale kamer of in een gedeelte van hun huis, welke van buitenaf afgesloten was en alleen toegankelijk was voor haar man. Het doel van in zo’n afzondering te gaan zou niet zijn om een zwangerschap te verbergen, maar om te voorkomen dat er later ook maar enige twijfel zou kunnen bestaan of haar zwangerschap veroorzaakt zou zijn door haar oude echtgenoot of door een jongere man²⁶. Alleen een zwangerschap van haar echtgenoot, die alleen kon worden aangetoond door een geboorte ruim later dan negen maanden na het begin van haar afzondering, zou de vervulling zijn van de boodschap van de engel, dat Zacharias en zij een zoon zouden krijgen. Terwijl zij in deze afzondering was, werd Elisabet zwanger van haar echtgenoot en begon ze tekenen van haar zwangerschap te bemerken en bleef ze zich in afzondering houden totdat haar zwangerschap onmiskenbaar zichtbaar zou zijn en onloochenbaar voor iedereen; na vier of vijf maanden vanaf het begin van haar afzondering. Dat Elisabet niet in afzondering was om zich te verbergen, d.w.z. om tijdelijk uit het gezicht te verdwijnen, kan worden afgeleid uit de tekst die zegt:

²² Lu 1,26-27.36

²³ Lu 1,26.38-40.56-57.

²⁴ Lu 1,25

²⁵ Lu 1,24 Nestle-Aland (NA²⁷), *Novum Testamentum Graece et Latine* (Stuttgart 1984, 27^e uitgave 1991); Strong’s concordantie 4032: ‘perikruptō’ = van alle kanten of geheel verbergen, verstoppen, afzonderen; to conceal on all sides or entirely, to hide, seclude; “remained in seclusion” is de vertaling van de New International Version (1984). De tijd van het werkwoord ‘perikrupto’ in Lu 1,24 is het Imperfect, dat ‘gewoonlijk continue of herhaalde actie vertegenwoordigt. Waar de tegenwoordige tijd zou geven “ze zijn vragend”, zou het imperfect geven “ze bleven vragen” (vertaling van “the Imperfect Tense, which “generally represents continual or repeated action. Where the present tense might indicate “they are asking,” the imperfect tense would indicate “they kept on asking” “(Strong’s 5775). De vertaling zou dus ook “Elisabet ontving en bleef zich vijf maanden afzonderen” kunnen zijn.

²⁶ In het begin van het jaar 2005 baarde een Roemeense vrouw van 66 jaar haar eigen biologische kind (<http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/europe/4179057.stm>). Dus het is niet onmogelijk voor een vrouw “in haar ouderdom” zwanger te worden en te baren.

“zij verborg zich vijf maanden, zeggende: Alzo heeft mij de Heere gedaan, in de dagen, in welke Hij mij aangezien heeft, om mijn versmaadheid onder de mensen weg te nemen.” Lu 1,24-25 (SV)

Terwijl zij in afzondering was kon zij dus spreken en gehoord worden, waarschijnlijk door haar “buren en de familie”²⁷, die wisten en konden zien dat zij in afzondering was. Dat ze ook zichtbaar was in haar afzondering wordt afgeleid uit het feit dat haar buren konden zien dat de Heere “Alzo” had gedaan: Hij had haar de zichtbare tekenen van zwangerschap gegeven zoals een groeiende buik. Na vijf maanden kon Elisabet haar afzondering verlaten want haar zwangerschap was evident geworden.

Het idee van Elisabets terugtrekking in afzondering kan zijn voortgekomen uit de faciliteiten van het huis van het echtpaar en Elisabets ervaring in het uitvoeren van de kunst van vroedvrouw en geautoriseerde drie-maanden-testster. Elisabet was een getrouwde vrouw zonder kinderen, dus ze was in staat om haar huis elk moment te verlaten, ’s nachts en overdag, om te helpen bij een bevalling, aangezien ze niet op haar eigen kinderen hoefde te letten. En wanneer de echtgenoot of een ander familielid van de barendende vrouw haar naar zijn huis bracht, kon Zacharias op hun eigen huis passen. Zacharias en Elisabet en Johannes de Doper, die volgens de overlevering in Ein Kerem woonden, kunnen Essenen zijn geweest, waarvan de Rekabitische leden in Bet-Kerem (= Bet-hakkerem) hadden gewoond (zie bijlage).

Maria in afzondering bij Elizabet thuis

Toen Maria de boodschap van de engel hoorde over haar toekomstige Zoon, die ze zou ontvangen door bevruchting door de Heilige Geest, wist ze niet wanneer de zwangerschap zou beginnen, of hoe lang de zwangerschap van haar goddelijke Zoon zou duren. Zij en Jozef zouden een celibatair huwelijk gaan hebben (Maria vroeg aan de engel aangaande haar zwangerschap: “Hoe zal dit geschieden, daar ik geen gemeenschap heb met een man?”²⁸), en Jozef kan een Esseen zijn geweest, maar hoe kon aan Jozef – en aan iedereen – worden aangetoond dat haar Zoon van de Heilige Geest zou zijn en niet van Jozef of van enig andere man?

Methoden

Alleen als kon worden bewezen dat ze geen gemeenschap had gehad met enige man rond de tijd van de conceptie, zou bewezen zijn dat haar zwangerschap van de Heilige Geest was. De enige manier waarop het bewijs kon worden verkregen tijdens haar verloving en zwangerschap was

(A) door Maria’s volgende menstruatie te laten registreren en haar vanaf dat moment in een geautoriseerde afzondering te laten verblijven totdat haar zwangerschap zou zijn vastgesteld.

Ten tweede, kon, niet tijdens haar zwangerschap maar ná de geboorte van Jezus, van de maagdelijke conceptie ook bewezen worden dat die van de Heilige Geest was, als

(B) Maria in afzondering was geweest voor meer dan een maand rond de tijd dat de conceptie plaatsgevonden moest hebben om in staat te zijn om te bevallen op het tijdstip dat ze dat deed. De normale duur van een zwangerschap is 38 weken vanaf het moment

²⁷ Lu 1,58

²⁸ Lu 1,34

van de conceptie, met een minimum van 35 weken en een maximum van 40 weken. Als dus kon worden bewezen dat Maria in afzondering was geweest van ongeveer de 42^e tot 30^e week voor de bevalling – voor ongeveer de drie maanden, waarin ze zwanger moest zijn geworden –, kon van haar kind Jezus bewezen worden dat Hij op bovennatuurlijke wijze was ontvangen. Deze methode kan echter nog niet gebruikt zijn terwijl Jozef en Maria nog steeds alleen maar verloofd waren, want dit bewijs kon pas verkregen worden na de geboorte van het Kind.

Er was ook een derde methode, die zelfs kon worden gebruikt als Maria nog helemaal geen menstruaties had:

(C) door het vaststellen van haar zwangerschap en ook haar maagdelijkheid door een lichamelijk onderzoek²⁹.

In dit artikel zal worden besproken hoe methode A uitgevoerd kan zijn, aangezien het bewijs van methode B te laat zou komen, en methode C alleen noodzakelijk gevonden zou worden als A niet was gelukt.

Aangezien God het passend vond om Maria vooraf te vertellen dat ze zou ontvangen van de Heilige Geest, en aangezien zij en Jozef dus konden proberen om voorbereidingen te treffen om in staat te zijn deze goddelijke zwangerschap te bewijzen, is het niet onlogisch om te veronderstellen dat God haar en Jozef ook voorzag van de middelen waarop ze deze goddelijke zwangerschap konden bewijzen: een geregistreerde laatste menstruatie vóór de conceptie en een geregistreerde afzondering (en/of vrouwelijke escorte) vanaf die menstruatie.

Afzondering plus drie-maanden-test van zwangerschap

De afzondering in het huis van Zacharias en Elisabet zou passen bij de behoefte van Maria, want ze zou verzorgd worden door een persoon die zelf ook op een zeer speciale manier zwanger was geworden en Maria de drie maanden afzondering in haar huis dus niet zou weigeren, want ze zou geloven in de mogelijkheid van een goddelijke conceptie. Bovendien was Elisabets huis in een stad van Judea, die vanuit Nazaret binnen drie dagen te voet bereikt kon worden en waarschijnlijk binnen één of twee dagen als deze stad verlaten zou worden in een gehuurd rijtuig (“met spoed”), dat de kortste weg dwars door “het bergland” van Samaria en Judea zou nemen³⁰. Het feit dat de afzondering ver weg zou zijn van Jozefs huis in Nazaret zou het argument van een zwangerschap zonder aandeel daarin van een man nog overtuigender maken, vooral als Jozef zich opzettelijk elke dag een paar keer zou vertonen aan zijn Nazaretse burens. Dan zou Jozef getuigen hebben die konden verklaren dat hij niet in of bij het huis van Zacharias en Elisabet in Judea kon zijn geweest. Het feit dat Maria de aankondiging van haar Zoon ontving in de zesde maand van Elisabets zwangerschap – zoals in goddelijke voorzienigheid aan Maria verteld door de engel – impliceert dat Elisabet zelf haar afzondering al had verlaten en Maria haar plaats in kon nemen. Een andere (Judese) bruid zou enkele maanden moeten wachten voordat ze getest kon worden bij Elisabet.

²⁹ Een mogelijkheid is dat Maria, op het moment van de aankondiging, nog te jong was om de cyclus van een vrouw te hebben (een meisje werd meestal verloofd als ze tussen de twaalf en dertien jaar oud was, maar ze bleef bij haar eigen familie thuis wonen, gewoonlijk voor een jaar (Brown, *The Birth of the Messiah*, 123-124)). In dit geval kon Maria alleen zwanger ‘blijken van de Heilige Geest’ door methode B of als haar zwangerschap werd vastgesteld en haar maagdelijkheid tegelijkertijd nog fysiek intact bleek.

³⁰ Lu 1,39; Nazaret ligt ongeveer 120 km van Jeruzalem.

Registratie van de laatste menstruatie

- 1) Als Maria's volgende menstruatie werd verwacht ongeveer een week of meer na de aankondiging, kan ze naar eerst met spoed naar Elisabet zijn gereisd, opdat ze er aan zou komen voor het begin van haar menstruatie, zodat die daar bij Elisabet geregistreerd kon worden (zie fig. 1: A.1. late menstruatie).
- 2) Als Maria's volgende menstruatie maar twee of drie dagen na de aankondiging werd verwacht, kunnen Jozef en Maria hebben besloten om haar menstruatie in Nazaret te laten registreren. Ze zouden dan een (Galilese) vroedvrouw nodig gehad hebben in wiens huis Maria welkom was om er een paar dagen te blijven voor haar menstruatietest, of die bereid zou zijn om in Maria's huis te blijven voor de duur van deze test. Jozef en Maria zouden dan ook een vrouwelijke escorte nodig hebben die Maria na haar menstruatie zo spoedig mogelijk naar Elisabet in Judea kon brengen (zie fig. 1: A.2. vroege menstruatie)

Conceptie

In geval 1) kon de conceptie alleen plaatsvinden terwijl Maria in afzondering was bij Elisabet (zie fig 1: A1 late menstruatie, late conceptie).

In geval 2) kon de conceptie ofwel plaatsvinden a) terwijl Maria in haar rituele zuivering was of onderweg, ofwel b) terwijl ze bij Elisabet was (zie fig.1: A.2.a en b). De kans op een conceptie na gemeenschap vóór dag 8 of na dag 19 van de cyclus van een vrouw is niet nul maar 4,75 %.³¹ Als de goddelijke conceptie plaats vond tijdens de eerste week van Maria's cyclus, kan dus ook een ovulatie hebben plaatsgevonden, die de natuurlijke menselijke component vormde van de goddelijke menswording.

Welk van de momenten van conceptie het meest waarschijnlijk is, hangt af van de interpretatie van Elisabets zegening van Maria en het (toekomstige) Kind.

Volgens de vertaling van de New International Version van 1984 richtte Elisabets zegening zich tot Maria en haar toekomstige Kind:

“Blessed are you among women, and blessed is the child you will bear!” Lu 1,42 (NIV)
vertaling;
‘Gezegend zijt gij onder de vrouwen, en gezegend is het kind dat gij zult dragen/baren!’

Andere vertalingen en ook het oorspronkelijke Grieks hebben een zegening van “de vrucht van uw schoot” zonder specificatie:

“Gij zijt gezegend onder de vrouwen en gezegend is de vrucht van uw schoot.” Lu 1,42
ευλογημενη συ εν γυναιχιν και ευλογημενος ο καρπος της κοιλιας σου (NA²⁷)

Maria lijkt de zegening te hebben begrepen als voor haar aanwezige Kind, want ze antwoordt Elisabet verheugd en zegt: “En zie, van heden af prijst elk geslacht mij zalig omdat aan mij zijn wonderwerken deed Die machtig is, en heilig is zijn Naam”. De “wonderwerken” verwijzen waarschijnlijk naar Jezus' goddelijke conceptie en het “deed” in Lu 1,49 vertaalt een aoristus

³¹ volgens de Standard Days Method (www.irh.org/sdm.html); ‘Omdat de ovulatie zo vroeg als op dag 7 van de menstruatiecycclus kan optreden, moet u aannemen dat u vruchtbaar kunt zijn vanaf vlak na de menstruatie (als uw cycli niet korter zijn dan 25 dagen) totdat uw temperatuur verhoogd is gebleven voor tenminste 3 opeenvolgende dagen.’ vertaling van “Because the ovulation may occur as early as day 7 of the menstrual cycle, assume you may be fertile from just after menses (if your cycles are no less than 25 days in length) until your temperature has remained elevated for at least 3 consecutive days.” <http://www.irh.org/resources-SymptothermalMethod.htm>

zoals de aoristus van “daar Hij [God] welwillend neerzag op de kleinheid zijner dienstmaagd” in Lu 1,48. Maria dacht dus waarschijnlijk dat de conceptie “gedaan” was toen Maria en Elisabet elkaar ontmoetten.

Aangezien deze vroege conceptie ook de traditionele interpretatie is, wordt nu een schema van de mogelijke uitvoering van methode A.2.a (vroege menstruatie en vroege conceptie) beschreven. Methode A.1. (late menstruatie) en methode B en C spreken voor zich.

De zesde maand, ongeveer drie maanden, en de ‘vervulde tijd’

Het bewijs voor Maria’s goddelijke zwangerschap kan verzameld zijn in de loop van de vier maanden die verliepen vanaf het begin van Elisabets zesde maand tot aan haar ‘vervulde tijd’ van het baren³² (zie fig. 1). De volgende opeenvolgende gebeurtenissen kunnen hebben plaatsgevonden: toen Maria de boodschap had gekregen van de engel Gabriël, vertelde ze dit gewoon aan haar verloofde Jozef. Ze zullen beide hebben overwogen dat de enige natuurlijke manier waarop een zwangerschap van de Heilige Geest bewezen kon worden, was door de drie methoden die hierboven genoemd zijn.

Ze kunnen besloten hebben om Maria’s volgende menstruatie in Nazaret te laten registreren door een (Galilese) vroedvrouw, die ook bereid zou zijn om bij Maria te blijven vanaf het begin van haar menstruatie totdat ze Elisabets huis zou hebben bereikt. Gedurende haar maandelijkse vloeijing mocht een Joodse vrouw niet reizen vanwege haar rituele onreinheid. Pas na het einde van haar menstruatie en nadat Maria zich had gereed gemaakt (Maria “maakte zich op” (Lu 1,39 NBG), “Mary got ready” = ‘Maria maakte zich gereed’ (NIV)³³), reisde ze met spoed naar Judea, geëscorteerd door de vroedvrouw. Het ‘zich opmaken’/‘gereedmaken’ kan hebben bestaan uit een ritueel bad om haar rituele reinheid te herstellen. De escorte bleef bij Maria totdat Maria in de geautoriseerde afzondering zou zijn binnen gegaan. Om met een escorte te reizen was toch al de meest logische en wijze stap voor een jonge vrouw, ook als er helemaal geen noodzaak zou zijn geweest om haar maagdelijkheid te bewijzen. De reden waarom Maria na haar menstruatie zich haastte om Elisabets afzondering binnen te gaan, kan een combinatie van veiligheid en duidelijkheid zijn geweest: hoe eerder ze bij Elisabet zou zijn, des te langer zou de tijd van afzondering vóór conceptie zijn en dus des te duidelijker het bewijs van een wonderbare conceptie.³⁴

Zodra Maria aankwam bij Elisabet ging ze de afzondering binnen en kon Maria’s escorte schriftelijk aan Elisabet verklaren, dat Maria geen gemeenschap had gehad met een man vanaf het begin van haar laatste menstruatie totdat ze Elisabets afzondering binnenging. De escorte kon toen terugkeren naar Nazaret en aan Jozef rapporteren dat Maria veilig bij Elisabet was aangekomen. Terwijl ze in afzondering was, wachtte Maria met Elisabet om te zien of haar volgende menstruatie zou optreden of inderdaad wegblijven en de gebruikelijke tekenen van zwangerschap zouden optreden: misselijkheid, verandering van eetlust en een groeiende buik. Als deze tekenen optraden zou de conceptie van het Kind plaats moeten hebben gevonden terwijl Maria ofwel met de escorte op weg was van Nazaret naar Judea, of anders terwijl ze in afzondering was. En aangezien Maria getuigen had die konden aantonen dat Maria geen gemeenschap had gehad met een man sinds haar laatste menstruatie, moest haar zwangerschap zijn begonnen met een goddelijke conceptie.

³² Lu 1,57: ‘eplēsthē ho chronos’ (NA²⁷), letterlijk “de tijd vervuld was” (NBG 1951)

³³ “maakte zich op” is ‘anastasa’ (NA²⁷) van ‘anisthēmi’ = “verrijzen, opstaan” ook “voor hen die zich voorbereiden op een reis” (Strong’s 450)

³⁴ Als Maria niet een geschikte escorte had gehad om haar van Nazaret naar Judea te brengen, zou het argument van deze versie van methode A mank gaan, want de mogelijkheid van een conceptie na gemeenschap op dag 1 tot 8 sinds de eerste dag van menstruatie of na dag 19 – dus ook op de dag(en) van Maria’s reis – is niet nul.

Om in staat te zijn een zwangerschap te bewijzen zouden tenminste drie menstruaties moeten ontbreken, en de omvang van haar buik moest zoveel gegroeid zijn (samen met andere lichamelijke tekenen), dat alleen een zwangerschap er de oorzaak van kon zijn, en dit gebeurt ook na tenminste drie maanden. Na de aankomst in Elisabets afzondering in de eerste helft van Elisabets zesde maand moest Maria daar tenminste tot de eerste helft van Elisabets negende maand blijven. En aangezien uit de tekst van het Evangelie volgt dat Maria “ongeveer drie maanden” bij Elisabet verbleef en vertrok voordat Elisabets “tijd vervuld” was aan het einde van de negende maand³⁵, zullen de eerste drie maanden van Maria’s zwangerschap min of meer zijn samengevallen met haar eerste en enige drie maanden van afzondering. Na haar derde ontbrekende menstruatie in de eerste helft van Elisabets negende maand en nadat haar zwangerschap zichtbaar was geworden, kan ze nog één of twee weken bij Elisabet zijn gebleven om de tekenen van haar zwangerschap nog meer waarneembaar te laten worden. Toen kon Elisabet met zekerheid en op schrift verklaren, dat Maria na haar laatste menstruatie niet onvruchtbaar was geworden, maar dat ze zwanger was geworden zonder gemeenschap te hebben gehad met een man³⁶. Maria “bleek zwanger van de Heilige Geest”.

Na de negende maand zou Elisabet Maria’s kamer mogelijk nodig hebben voor haar eigen baby en haar helpende burens. Maria verliet Elisabet dus in de laatste helft van haar negende maand. Voor Elisabet had Maria “zwanger van de Heilige Geest” gebleken en had ze het certificaat ontvangen dat haar uitzonderlijke toestand bewees.

Door haar echtgenoot onmiddellijk na Gabriëls bezoek te vertellen over een toekomstige goddelijke conceptie, zelfs nog voordat enige tekenen van zwangerschap bestonden, stelde Maria een daad van geloof, net zoals Elisabet had gedaan door in afzondering te gaan na Zacharias’ engelenboodschap te hebben gelezen op het schrijftafeltje, en net zoals Jozef deed door Maria’s menstruatie te laten registreren en haar bij Elisabet te laten verblijven voor een nog onbekend aantal van benodigde maanden. Elisabet, na de vervulling van de profetie over de conceptie van haar eigen zoon te hebben gezien, zei tegen Maria toen ze Elisabets huis binnenging:

... Zalig zij die geloofd heeft, dat tot vervulling zal komen wat haar vanwege de Heer gezegd is. Lu 1,45

Dat Maria Elisabets huis binnenging (om in afzondering te gaan) was het zichtbare teken van Maria’s geloof, ook voor Elisabet.

3. Jozef dacht erover in stilte van haar te scheiden

Sinds eeuwen verwachtte het volk van Israel hun beloofde ‘Messias’ (Hebreeuws voor ‘gezalfd’, in het Grieks ‘ho Christos’ – ‘de Christus’), hun verlossende koning, die voor altijd zou heersen in Israel, maar ook gerechtigheid, vrede en harmonie zou brengen in de hele wereld, zoals beloofd in de Schrift:

Waarom zijn de volken oproerig, gaan zinloos de natien aan?
Hoe posteren zich wereldse heersers, spannen samen de groten der aarde de Heer en zijn
gezalfd trotserend:
‘wij moeten hun ketenen verbreken, hun boeien werpen wij af!’

³⁵ Lu 1,56-57

³⁶ In deze verklaring kan Elisabet hebben gespecificeerd dat Maria in afzondering was geweest van week x tot week y en dat ze de afzondering zwanger verliet en dus onvruchtbaar voor enige andere conceptie totdat ze gebaard zou hebben. Ze kan ook hebben verklaard dat lichamenlijk onderzoek had aangetoond dat Maria’s maagdelijkheid intact was gebleven totdat ze de afzondering verliet (methode C).

Die troont in de hemel, Hij lacht; Hij maakt, de Heer, hen tot spot. Maar dan spreekt Hij tot hen in vergramdheid, slaat hen door zijn toornen met schrik:
'heb Ik hem niet gezalft tot mijn koning op de Sion, mijn heilige berg?' ... Psalm 2,1-6

Volgens de Heilige Schrift zou de Messias van het koningshuis van David zijn³⁷.

Want een kind wordt ons geboren, een zoon wordt ons gegeven. De heerschappij rust op zijn schouders; men noemt hem: Wonder van beleid, Sterke God, Vader voor eeuwig, Vrededorst. Groot is de macht en eindeloos de vrede voor de troon van David, voor zijn koninkrijk; hij zal het stichten en stutten door recht en gerechtigheid van nu af en voor altijd. De ijverzuchtige liefde van Jahwe der legerscharen zal dit bewerken. Jes 9,6-7

Geloof mij, de tijd komt dat Ik een wettige telg van David doe opstaan - godsspraak van Jahwe -; hij zal met bekwaamheid regeren en het land rechtvaardig en eerlijk besturen. Jer 23,5

Volgens de profetie van Micha zou zijn "oorsprong ... van ouds, van de dagen der eeuwigheid" zijn (NBG)³⁸ en Hij zou voortkomen uit Bethlehem:

En gij, Betlehem Efrata, al zijt gij klein onder de geslachten van Juda, uit u zal Mij voortkomen die een heerser zal zijn over Israel en wiens oorsprong is van ouds, van de dagen der eeuwigheid. [...] Dan zal Hij staan en hen weiden in de kracht des HEREN, in de majesteit van de naam des HEREN, zijns Gods; en zij zullen rustig wonen, want nu zal Hij groot zijn tot aan de einden der aarde, en Hij zal vrede zijn. ... Mic 5,2-5 (NBG)

Om deze reden werden er genealogieën bijgehouden van de leden van het huis van David³⁹, om te weten welke man de wettige erfgenaam van koning David was en dus de beste papieren had om de beloofde Messias te blijken te zijn. Israel had geen Davidische koning in de dagen van Jozef en Maria vanwege de Romeinse bezetting, en van de Messias werd verwacht dat hij een einde zou maken aan deze bezetting (Hand 1,6). Jozef, de zoon van Jakob en echtgenoot van de Maagd Maria, was volgens zijn genealogie in het eerste hoofdstuk van het evangelie van Mattheüs een zoon van David en ook van alle andere Judese koningen die afstamden van David. De engel, nu, die Jozef in zijn droom aansprak, noemt hem "Jozef, zoon van David"⁴⁰. De uitdrukking "Zoon van David" duidde niet slechts een gewone man aan die afstamde van David, maar het was de uitdrukking waarmee de wettige, koninklijke erfgenaam van David, de kroonprins en vooral de

³⁷ Zoon van David O.T.: Ps 132,1; Jes 11,1-16; Jer 23,5

³⁸ Micha 5,2: ex hēmerōn aiōnos (LXX), a diebus aeternitatis (Vulgate), מִיְמֵי עוֹלָם (Ben Asher Hebrew Text)

³⁹ In Israel in Jezus' tijd gebruikte men nog steeds de uitdrukking 'het huis van' als het belangrijk was om een afstamming van een edel geslacht te benadrukken; in de families werden genealogiën bijgehouden die teruggingen tot in het verre verleden, sommige zelfs tot Abraham (D. Rops, *Het dagelijks leven te Palestina ten tijde van Jezus* (Utrecht 1965) 173). Volgens Lucas was Jozef "van het huis en geslacht van David" Lu 2,4; En ook later, in de tijd van Domitianus, waren afstammelingen van David nog steeds bekend als, en gevreesd als, mogelijke kandidaten om de Messias te worden (de Christus), hoewel de meesten van hen arm waren en zonder enige politieke invloed. 'Maar toen dezelfde Domitianus had bevolen dat de afstammelingen van David gedood moesten worden, ... voerden sommigen beschuldigingen aan tegen de afstammelingen van Juda ... op grond van het feit dat ze van het geslacht van David waren en familie van Christus zelf. ... Informatie werd gegeven dat ze behoorden tot de familie van David, en ze werden naar de keizer Domitianus gebracht door de Evocatus. Want Domitianus vreesde de komst van Christus zoals Herodes die ook gevreesd had. En hij vroeg hen of ze afstammelingen van David waren, en ze gaven toe dat ze dat waren.' vertaling van "But when this same Domitian had commanded that the descendants of David should be slain, ... some ... brought accusation against the descendants of Jude ... on the ground that they were of the lineage of David and were related to Christ himself. ... Information was given that they belonged to the family of David, and they were brought to the Emperor Domitian by the Evocatus. For Domitian feared the coming of Christ as Herod also had feared it. And he asked them if they were descendants of David, and they confessed that they were." Eusebius, *Kerkgeschiedenis* 3,19-20)

⁴⁰ Mt 1,20

laatste kroonprins, de beloofde Messias, werd aangeduid⁴¹. Volgens de aanroeping van de engel, kan Jozef dus de wettige kroonprins van het huis van Juda geweest zijn. Dit wordt bevestigd door Lu 2,4, welke zegt dat Jozef niet alleen van het “geslacht” maar ook van het koninklijk “huis” van David was⁴². En het is mogelijk dat Jozef wist dat hij de kroonprins was. Hij kan desalniettemin besloten hebben om een huwelijk aan te gaan dat celibatair zou blijven en dus zonder kinderen en erfgenamen, wetend dat na zijn dood de erfenis van het recht op Davids troon over zou gaan op zijn jongere broer, als hij er één had, of anders op zijn vader of de oudste broer van zijn vader Jakob, als die nog leefde, of op Jozefs oudste neef – kortom: op zijn wettige erfgenaam volgens de genealogie van zijn familie.

De Messias moest geboren worden in Bethlehem – of anders ‘in opspraak komen’

Toen Maria zwanger bleek van de Heilige Geest, overwoog Jozef, de zoon van Jakob, en “Zoon van David”, om van haar te scheiden⁴³. De reden kan niet zijn geweest dat hij dacht dat Maria overspel had gepleegd, want hij wist al dat ze “zwanger van de Heilige Geest” was, zoals Mattheüs vers 1,18 zegt⁴⁴, en zoals waarschijnlijk al was aangetoond door Elisabets certificaat. En hij wist ook dat dit Kind de Messias was, want dit was de boodschap van de engel aan Maria geweest (zie paragraaf 2, Lu 1,31-33).

Maar Jozef zal ook geweten hebben dat de Messias geboren zou moeten worden in Bethlehem, volgens Micha’s profetie, hierboven geciteerd. Ook alle hogepriesters en schriftgeleerden van zijn tijd wisten dat de Messias in Bethlehem geboren zou moeten worden, want dit is wat ze aan de buitenlander Herodes vertelden, verwijzend naar Micha’s profetie.

Toen koning Herodes dit hoorde, werd hij verontrust en heel Jeruzalem met hem.

Hij riep alle hogepriesters en schriftgeleerden van het volk bijeen en legde hun de vraag voor, waar Christus moest geboren worden.

Zij antwoorden hem: ‘Te Betlehem in Juda. Zo immers staat er geschreven bij de profeet:

En gij, Betlehem, landstreek van Juda, gij zijt volstrekt niet de geringste onder de leiders van Juda, want uit u zal een leidsman te voorschijn treden, die herder zal zijn over mijn volk Israel. Mt 2,3-6

Jozef, nu, die niet wist hoe lang de bovennatuurlijke zwangerschap zou duren, moet hebben overwogen dat, als hij de zwangere Maria zou huwen en in zijn huis in Nazaret zou opnemen, het Kind hoogstwaarschijnlijk thuis in Nazaret geboren zou worden: Micha’s profetie over Bethlehem zou niet uitkomen en het Messiasschap van Maria’s Zoon en de goddelijke maagdelijke conceptie die ermee verbonden was (“uit u zal Mij [= God] voortkomen die een heerser zal zijn over Israel en wiens oorsprong is van ouds, van de dagen der eeuwigheid”⁴⁵), zouden betwistbaar worden: Maria en haar Zoon zouden “in opspraak” gebracht worden⁴⁶. Merk op dat het werkwoord ‘paradeigmatizō’ (= iemand in opspraak brengen, openlijk te schande maken) slechts twee keer wordt gebruikt in het Nieuwe Testament, namelijk voor Maria hier in Mt 1,19 en voor de gekruisigde Jezus in Heb 6,6⁴⁷:

⁴¹ Zoon van David NT: Mt 12,23 21,9.15 22,42 Mr 12,35

⁴² Lu 2,4

⁴³ Mt 1,16.18-20

⁴⁴ In de inleiding is al verklaard dat de uitdrukking “bleek zwanger van de Heilige Geest” zowel een uitleg aan de lezer kan zijn én een deel van het verloop van het verhaal: dat Jozef wist dat het kind van de Heilige Geest was.

⁴⁵ Micha 5,2

⁴⁶ Mt 1,19

⁴⁷ NA²⁷

... Omdat Jozef, haar man, rechtschapen was en haar niet in opspraak wilde brengen, ('(para-)deigmatizai' dacht hij er over in stilte van haar te scheiden. Mt 1,19 (NA²⁷))

Want wanneer mensen eenmaal het licht hebben gezien en van de hemelse gave hebben geproefd en deelgenoot werden van de heilige Geest, wanneer zij de voortreffelijkheid van Gods woord en de krachten van de toekomstige wereld hebben ervaren, en na dit alles afvallen, kunnen zij onmogelijk weer tot bekering worden gebracht; want op hun manier hebben zij de Zoon van God opnieuw gekruisigd en aan bespottig prijsgegeven ('paradeigmatizontas'). Heb 6,4-6 (NA²⁷)

En de geschiedenis toonde aan dat Jozef gelijk had toen hij overwoog dat Maria en Jezus 'aan bespottig prijsgegeven' zouden worden als men niet wist van een geboorte in Bethlehem, want dit 'aan bespottig prijsgegeven' om deze reden is precies wat er gebeurde.

Openlijke verwerping

Voor de priesters en schriftgeleerden van Jezus' volwassen dagen, die compleet onwetend waren van zijn geboorte in Bethlehem, net als iedereen, was Hij een pretendent, die de Messias niet kon zijn, en aldus werd Hij openlijk verworpen.

In Jeruzalem, bijvoorbeeld, was er deze discussie:

Op het horen van deze woorden zeiden sommigen van het volk: 'Dit is inderdaad de profeet.' Anderen zeiden: 'Het is de Messias.' Weer anderen wierpen op: 'Komt de Messias soms uit Galilea? Heeft de Schrift niet gezegd, dat de Messias komen zal uit het geslacht van David en uit Betlehem, het dorp waar David woonde?' Zo ontstond er dus om Hem verdeeldheid onder het volk. Joh 7,40-43

En Nicodemus, die van mening was dat men Jezus moest verhoren en weten wat Hij deed, werd het zwijgen opgelegd door de Farizeeën met het in ieders ogen onbetwistbare argument van Jezus' Galilese afkomst:

Maar een uit hun kring, Nikodemus, die vroeger bij Jezus gekomen was, merkte op: 'Veroordeelt onze Wet iemand zonder hem eerst te horen en te vernemen wat hij doet?' Zij gaven hem ten antwoord: 'Zijt gij soms ook uit Galilea? Zoek maar na en gij zult zien dat de profeet niet uit Galilea opstaat.' Toen ging ieder naar huis. [...]. Joh 7,50-53

En Nathanael, die zei dat er niets goeds uit Nazaret kon komen, werd oprecht genoemd door Jezus Zelf:

Filippus ontmoette Natanael en zei hem: 'Degene over wie Mozes in de Wet geschreven heeft en ook de profeten, Hem hebben wij gevonden: Jezus, de zoon van Jozef, uit Nazaret.' Natanael smaalde: 'Uit Nazaret, kan daar iets goeds vandaan komen?' Waarop Filippus antwoorde: 'Kom dan kijken.' Jezus zag Natanael naar zich toekomen en zei, doelend op hem: 'Dat is waarlijk een Israëliet in wie geen bedrog is!' Joh 1,45-47 (46-48)

De volwassen Jezus was alleen bekend als "van Nazaret" en om één of andere reden, die besproken zal worden in een ander artikel, wist niemand van zijn geboorte in Bethlehem, laat staan van zijn maagdelijke conceptie⁴⁸. De Joden van Jezus' tijd kunnen Hem niet als Messias verworpen hebben om wat Hij nog niet had gedaan, zoals het vestigen van zijn koninkrijk in Israel, want, zolang Hij in leven was, was Hij nog steeds is de gelegenheid om dat te doen. Ze

⁴⁸ "Het volk antwoordde: 'Dit is de profeet Jezus uit Nazaret in Galilea.'" Mt 21,11; "Jezus van Nazaret": Hand 10,37 en vele andere verzen; de onwetendheid over zijn goddelijke afstamming en die uit Bethlehem: Mt 13,54-55; Mr 3,21.31; Lu 2,42-50; Joh 1,45-47(46-48) 7,5.40-43.50-53. Mijn artikel over dit onderwerp is "Jesus and Moses – Mary Magdalene, www.JesusKing.info, 26 april 2009.

verwierpen Hem dus niet om wat Hij nog niet had gedaan, maar om wat Hij van het begin niet geweest was: Hij was niet uit Bethlehem. Hij werd openlijk verworpen als de koning van de Joden:

Maar zij schreeuwden: ‘Weg, weg met Hem! Kruisig Hem!’ Pilatus vroeg: ‘Zal ik dan uw koning kruisigen?’ De hogepriesters antwoordden: ‘Wij hebben geen andere koning dan de keizer!’
Toen leverde hij Hem aan hen uit om de kruisdood te ondergaan, en zij namen Hem over. . . . Joh 19,15-16

En net zoals de meeste Joden van onze tijd Jezus niet accepteren als Messias, vanwege de verwerping door de geleerden en leiders van Zijn tijd, accepteren ze ook Zijn goddelijke conceptie uit een maagd niet⁴⁹: ook Maria wordt nog steeds in opspraak gebracht, aan bespotting prijsgegeven⁵⁰.

In stilte van haar scheiden

Toen Jozef Maria's zwangerschap uit de Heilige Geest en de verzen van Micha 5 overwoog, realiseerde hij zich dus dat het Kind niet in Nazaret geboren moest worden maar in Bethlehem. En aangezien hij de duur van Maria's buitengewone zwangerschap niet kende en niet wist wanneer het Kind geboren zou worden, moet Jozef hebben gedacht dat een huwelijk van Maria met één van zijn mannelijke familieleden in Bethlehem de beste manier zou zijn om de waarschijnlijkheid van een geboorte in deze stad te vergroten. En Jozef, die "rechtschapen was"⁵¹, wilde het plan van de Heer niet dwarsbomen, en dus dacht hij erover om "in stilte" van Maria te scheiden door een huwelijk te regelen met één van zijn Bethlehemse broers, ooms of neven. Hij kon ze Elisabets certificaat van Maria's bovennatuurlijke zwangerschap laten zien⁵².

⁴⁹ Sommige moderne Joden verwerpen Jezus als de Messias omdat Hij (nog) niet de triomferende Koning van Israel is en ze geloven niet in zijn tweede komst, hoewel die wordt geïmpliceerd door Daniël's tijdschema (A.G. Fruchtenbaum, *The Messianic Time Table According to Daniel the Prophet*, een online artikel dat oorspronkelijk gepubliceerd werd in het "Jews for Jesus" - tijdschrift ISSUES genaamd (San Francisco) 5:1)

Voor anderen was de hoofdreden waarom ze Hem verwierpen dat Hij verworpen was door de priesters en schriftgeleerden van zijn tijd. Rabbijn Aryeh Kaplan lijkt tot deze moderne geleerden behoord te hebben (H.G. Koekkoek, *Was Jezus de Joodse Messias?* (Alphen aan de Rijn 2003) 206).

De reden waarom de goddelijke maagdelijke conceptie door moderne Joden verworpen wordt is (ook) omdat sommige Evangelieteksten schijnbaar onverenigbaar zijn met hun Evangeliecontext en/of moeilijk te begrijpen. Bijvoorbeeld, de twee Kindheidsevangelies lijken op het eerste gezicht onverenigbaar, maar dit probleem is opgelost in mijn artikel "Van Bethlehem naar Nazareth – En een gedachtenis in Bethanië" (www.JesusKing.info). Dan is er de schijnbaar totale onwetendheid van Jezus' ouders over zijn goddelijke oorsprong, als Hij in de tempel is als een twaalfjarige jongen (Lu 2,42-50), en later weet zelfs zijn eigen familie of wie dan ook van zijn goddelijke oorsprong (Mt 13,54-55; Mr 3,21.31; Joh 7,5). Deze bezwaren, opgenoemd op de "Jews for Judaism"-website, worden beantwoord in mijn artikel "Jesus and Moses – Mary Magdalene", www.JesusKing.info.

⁵⁰ Er bestaat zelfs een beschuldiging die zegt dat Jezus een onwettige zoon was van Maria. Celsus, die uit Joodse bronnen put, schreef in 177-180 AD dat ze overspel had gepleegd met een soldaat die Panthera heette, en Tertullianus noemt in 197 AD een beschuldiging van Joodse oorsprong, dat Jezus de zoon van een prostitué was (Brown, *The Birth of the Messiah*, 535).

⁵¹ Mt 1,19

⁵² Ibid.; Als de nieuwe echtgenoot gewone huwelijkse betrekkingen zou willen hebben, zou er ook het bewijs zijn van het maagdelijke bloed op de eerste huwelijksnacht. 'Talmudische bronnen getuigen van vroege verschillen tussen Judea en Galilea wat betreft de eerste huwelijksnacht, want de zuidelijken waren zeer achterdochtig en veeleisend in alles wat de bevestiging van de maagdelijkheid van de bruid betrof. De Judeeërs onderzochten de bruidegom en de bruid voorafgaand aan de bruiloft, om alle fraude wat betreft maagdelijk bloed uit te sluiten.' vertaling van "Talmudic sources report early differences between Judaea and Galilee as regards the first wedding night, for the southerners were very suspicious and exacting in all that regarded the confirmation of the bride's virginity. The Judaeans would examine the groom and the bride, prior to the wedding, in order to preclude all fraud as regards virginal blood." (Safrai e.a., *The Jewish People...* 759-760)

Hij kon aan haar nieuwe echtgenoot zelfs het recht op de troon van David geven, net zoals Esau, de oudste zoon van Izaak, zijn geboorterecht aan zijn jongere broer Jakob had verkocht⁵³. Blijkbaar was Jozef ofwel niet rijk genoeg om te verhuizen en een huis te kopen in Bethlehem – hij zou het offer van de armen brengen bij de presentatie van Jezus in de tempel⁵⁴ – en/of niet in staat om in of bij Bethlehem werk te vinden of een andere bron van inkomsten.

Maar de opdracht van de engel van de Heer aan Jozef, de “Zoon van David”, in een droom, om zijn vrouw Maria tot zich te nemen, aan de ene kant, en het onvoorziene bevel van Augustus, de Romeinse keizer, om naar ieders eigen stad te reizen – voor Jozef: Bethlehem – voor de volkstelling, aan de andere kant, leidde tot de geboorte van Maria’s Kind in Bethlehem onder het wettige vaderschap van Jozef⁵⁵ (zie tabel 1. Aan de twee voorwaarden voor Messianiteit wordt voldaan). Jozef, zoon van Jakob, als de wettige vader, had het recht, de plicht en de eer om het Kind de naam Jezus te geven⁵⁶.

⁵³ Gen 25,33

⁵⁴ Lu 2,24; Lev 12,6-8

⁵⁵ Mt 1,20-2,1; Lu 2,1-7

⁵⁶ Mt 1,16.21.25

	Geboren in Bethlehem	Goddelijke conceptie
Micha 5,2	En gij, Betlehem Efrata, al zijt gij klein onder de geslachten van Juda, uit u zal Mij voortkomen die een heerser zal zijn over Israel	uit u zal Mij voortkomen die een heerser zal zijn over Israel en wiens oorsprong is van ouds, van de dagen der eeuwigheid.
Lu 1,35		Hierop gaf de engel haar ten antwoord: 'De heilige Geest zal over u komen en de kracht van de Allerhoogste zal u overschaduwen; daarom ook zal wat ter wereld wordt gebracht heilig genoemd worden, Zoon van God.
Mt 1,18		De geboorte van Jezus Christus vond plaats op deze wijze. Toen zijn moeder Maria verloofd was met Jozef, bleek zij, voordat ze gingen samenwonen, zwanger van de heilige Geest.
Mt 1,20.24.25	"Jozef, zoon van David, wees niet bevreesd Maria, uw vrouw, tot u te nemen [...] Ontwaakt uit de slaap deed Jozef zoals de engel van de Heer hem bevolen had en nam zijn vrouw tot zich. (and took Mary home as his wife (NIVUS))	Toch had hij geen gemeenschap met haar, totdat zij een zoon ter wereld bracht; en hij noemde Hem Jezus.
Lu 2,39	hun stad Nazaret	
Lu 2,1-7	In die dagen kwam er een besluit van keizer Augustus, dat er een volkstelling moest gehouden worden in heel zijn rijk. [...] Allen gingen op reis, ieder naar zijn eigen stad om zich te laten inschrijven. Ook Jozef trok op en omdat hij behoorde tot het huis en geslacht van David, ging hij van Galilea uit de stad Nazaret naar Judea naar de stad van David, Betlehem geheten, om zich te laten inschrijven, samen met Maria, zijn verloofde, die zwanger was. Terwijl zij daar verbleven, brak het uur aan waarop zij moeder zou worden; zij bracht haar zoon ter wereld, haar eerstgeborene ...	
Lu 2,39	Toen zij alle voorschriften van de Wet des Heren vervuld hadden, keerden zij naar Galilea, naar hun stad Nazaret terug.	
Mt 2,23	Hier aangekomen vestigde hij zich in een stad, Nazaret geheten, opdat in vervulling zou gaan wat door profeten gezegd was: Hij zal een Nazoreeer genoemd worden.	

Tabel 1. Aan de twee voorwaarden voor Messianiteit wordt voldaan

4. Het kind in haar schoot is weliswaar van de Heilige Geest, maar ...

Zoals hiervoor al gezegd, is het vreemd dat, hoewel Maria al zwanger was gebleken van de Heilige Geest en Jozef al vreesde om met haar te trouwen (blijkbaar om deze reden), de engel Jozef lijkt aan te sporen om met Maria te trouwen waarbij hij nu juist het argument gebruikt waarom Jozef er op de eerste plaats voor vreesde: dat ze zwanger was van de Heilige Geest. De gewone vertaling van de woorden van de engel zijn:

... ‘Jozef, zoon van David, wees niet bang uw vrouw Maria bij u te nemen, want wat bij haar tot leven is gewekt, is van de heilige Geest. Ze zal een zoon krijgen en u moet Hem de naam Jezus geven ...’ Mt 1,20-21 (WV95)

De marioloog Ignace de la Potterie⁵⁷ schreef dat hij dezelfde opvatting had als veel Kerkvaders, namelijk dat Jozef al van Maria had gehoord dat ze zou ontvangen van de Heilige Geest. En inderdaad, Maria “bleek ... zwanger van de Heilige Geest”, zoals Mattheüs 1,18 zegt. Om te verklaren hoe de boodschap van de engel aan Jozef dan in een meer daarmee overeenkomstige manier gelezen kan worden, keek de la Potterie naar de twee griekse woordjes ‘gar’ en ‘de’, die in de boodschap van de engel worden gebruikt:

‘... mē phobēthēs paralabein Marian tēn gunaika sou’ to gar en autē gennēthen ek pneumatōs estin hagiou. textetai de (soi) uion, kai kaleseis to onoma autou Iesoun’ Matt 1,20-21 (NA²⁷; ‘soi’ = “voor u” staat in de codices sy^{s,c}; de leestekens hoeven niet in de manuscripten te staan)

Hij betoogde dat deze deelwoordjes niet hoeven te worden vertaald met ‘want ...’ en een weglating van een vertaling van ‘de’, zoals in de Willibrordvertaling van 1995, maar ook een samengestelde uitdrukking kon zijn die betekent: ‘want weliswaar, maar’. Hij gebruikte de verzen Mt 18,7 en 22,14 als voorbeelden van deze vertaling van de samengestelde uitdrukking ‘gar ... de’⁵⁸:

Wee de wereld vanwege de ergernissen! Weliswaar is het onvermijdelijk dat er ergernis gegeven wordt, maar wee de mens door wiens toedoen dit geschiedt! Mt 18,7
(‘ouai tō kosmō apo tōn skandalōn’ anankē gar (eisin) elthein ta skandala, plēn ouai tō anthrōpō (ekeinō) di hou to skandalon erchetai.’) Mt 18,7 (NA²⁷);

... daar zal het geweest zijn en het tandengeknars. Want velen zijn geroepen, maar weinigen uitgekozen. (NBG)
(‘polloi gar eisin (hoi) klētoi oligoi de (hoi) eklektoi’) Mt 22,13-14 (NA²⁷)

Dit zou de nederlandse vertaling van de boodschap van de engel veranderen in:

... wees niet bang uw vrouw Maria bij u te nemen, want wat bij haar tot leven is gewekt, is weliswaar van de heilige Geest, maar ze zal (voor u) een zoon krijgen en u moet Hem de naam Jezus geven ...

De nadruk zou in dit geval liggen op de uitdrukking “u moet Hem de naam Jezus geven”. In het Jodendom was het de vader die zijn kind een naam gaf⁵⁹. De woorden van de engel aan Jozef betekenden dus: u (Jozef) moet zijn wettige vader zijn, en niet uw broer, oom of neef, maar u; u

⁵⁷ I. de la Potterie, *Het Mariamysterie in het Nieuwe Testament* (Bonheiden, Brugge 1985) 74, 81, 84-86

⁵⁸ Ibid.

⁵⁹ Gen 17,19 41,51-52; bijv. Zacharias noemde zijn zoon Johannes: “Met gebaren vroegen zij toen aan zijn vader, hoe hij het wilde noemen. Deze vroeg een schrijftafeltje en schreef er op: ‘Johannes zal hij heten.’” (Lu 1,62-63)

moet Hem zijn naam geven. En dit is ook de slotact van Mattheüs' hoofdstuk één: "Hij gaf Hem de naam Jezus."⁶⁰ Jozef was nog steeds de echtgenoot van de Maagd Maria en de koninklijke erfgenaam, en nu was zijn wettige zoon en erfgenaam ook een "Zoon van David".

5. Conclusie

Dit artikel bevat drie stellingen over Mattheüs' hoofdstuk één. De argumenten zijn gebaseerd op bijbelse teksten en eerste-eeuwse gebruiken in Judea. De eerste is dat tijdens haar verloving met Jozef Maria "zwanger bleek van de Heilige Geest" aan de vroedvrouw Elisabet na een drie maanden durende afzondering van Maria in Elisabets huis. De volgende is dat de "opspraak", waarin Jozef Maria en haar Kind niet wilde brengen, bestond uit de verwerping van Jezus' Messiasschap – en daarmee verbonden, Maria's maagdelijke moederschap – vanwege een geboorte in Nazaret in plaats van in het voorspelde Bethlehem. Toen Jozef erover dacht "in stilte van haar te scheiden", overwoog hij waarschijnlijk het regelen van een huwelijk van Maria met één van zijn mannelijke erfgenamen en familieleden in Bethlehem. De laatste stelling is van Ignace de la Potterie: dat de engel Jozef niet informeerde over de maagdelijke conceptie, maar hem alleen vertelde wat hij moest doen in deze speciale situatie: Maria toch in zijn huis in Nazaret opnemen. Het onvoorziene bevel van de Romeinse keizer Augustus leidde tot de geboorte van het Kind in Bethlehem.

© A.A.M. van der Hoeven, Nederland, 23 Maart 2009.

⁶⁰ Mt 1,25 WV95

Bijlage Jozef een Esseen

In de beschrijving van de Essenen door Josephus in Joodse Oorlog II,8,2-13 (119-161) staan enige parallellen met de persoon van Jozef, de echtgenoot van de Maagd Maria (zie tabel 2):

Joodse Oorlog II,8, ...	De Essenen	Jozef, zoon van Jakob (Mattheüs, Lucas, Johannes)
2 (119)	Joden van geboorte	“van het huis en het geslacht van David” (Lu 2,4)
2 (120)	... beschouwen onthouding, en de overwinning over onze hartstochten, als deugd	Jozef spreekt niet in het Evangelie en sloot een celibatair huwelijk met Maria.
2 (121)	Ze ontkennen de geschiktheid van het huwelijk, en het voortbestaan van het mensdom daardoor, niet totaal; maar ze houden zich in acht tegenover het wulpse gedrag van vrouwen.	Jozef trouwde wel met Maria: Hij “nam zijn vrouw tot zich” (Mt 1,24)
3 (122)	Deze mannen zijn verachters van rijkdom ... onder hen is er geen schijn van armoede, of buitensporige rijkdom	Jozef en Maria hadden weinig geld of andere kostbaarheden op het moment van de presentatie in de tempel, want daar brachten ze het offer van de armen (Lu 2,24).
4 (124-125)	Ze hebben niet één bepaalde stad, maar velen van hen wonen in elke stad; en als enigen van hun sekte van andere plaatsen komen, ligt wat ze hebben open voor hen, net alsof het van hen was; en ze gaan naar binnen bij zulken die ze nooit hebben gekend, alsof ze al heel lang elkaars bekenden waren. Om deze reden dragen ze helemaal niets bij zich wanneer ze naar verre streken reizen, hoewel ze nog wel hun wapens meenemen, uit vrees voor dieven. Daarmee overeenkomstig is er in elke stad waar ze wonen één persoon in het bijzonder aangesteld om voor vreemdelingen te zorgen, en om hen van kleding en andere benodigdheden te voorzien.	Zou Jozef van deze faciliteiten gebruik hebben gemaakt op zijn vlucht naar Egypte?
5 (133)	... welke stilte, die ze zo in hun huizen handhaafden, voor buitenstaanders als een enorm mysterie lijkt; de oorzaak ervan is die altijddurende soberheid die ze beoefenen	Van Jozef zijn geen gesproken woorden opgetekend.
6 (134)	... ze doen alleen iets volgens de dwangbevelen van hun beheerders;	Jozef gehoorzaamde de engel / waarschuwing in zijn droom onmiddellijk, vier maal: <ul style="list-style-type: none"> • Maria, zijn vrouw, tot zich nemen; • De vlucht naar Egypte; • De terugkeer naar Israel; • Het uitwijken naar Galilea en het zich vestigen in Nazaret (Mt 1,24-25.13-15.19-21.22-23)
6 (135)	Ze uiten op een rechtvaardige manier hun boosheid, en beteugelen hun hartstochten.	Jozef was een “rechtvaardig man” (Mat 1,19).

7 (140)	... vreeswekkende eden, dat hij, op de eerste plaats, vroomheid zal beoefenen tegenover God, en vervolgens dat hij de rechtvaardigheid tegenover alle mensen zal onderhouden, en dat hij niemand schade zal berokkenen, ofwel uit eigen beweging, ofwel op bevel van anderen; dat hij altijd de slechten/het slechte zal haten, en een helper zal zijn van de rechtvaardigen; ..	Hij was "een rechtvaardig man" en wilde Maria niet in opspraak brengen (Mt 1,19).
7 (140)	Hij zal zich altijd trouw betonen aan alle mensen, en vooral aan hen die het gezag uitoefenen, omdat niemand de leiding verkrijgt zonder God's hulp;	Hij gehoorzaamde het bevel van keizer Augustus om naar zijn eigen stad Bethlehem te reizen.
7 (140)	En dat, als hij gezag uitoefent, hij op geen enkele tijdstip dan ook zijn gezag zal misbruiken, noch zal proberen om zijn onderdanen te overtreffen door luister in zijn kleding of enig andere opsmuk;	Hij ging er waarschijnlijk niet prat op om de wettige kroonprins te zijn, de "Zoon van David" (Mt 1,20).
7 (142)	... zal even goed de boeken die tot hun sekte behoren bewaren, en de namen van de engelen [of boodschappers] .	Drie of vier keer verschijnt een engel aan Jozef in een droom.
9 (145)	in de oordelen die ze vellen zijn ze zeer precies en rechtvaardig	Hij was een rechtvaardig man.
9 (146)	Ze achten het ook een goede zaak om hun oudsten te gehoorzamen en de meerderheid.	Jozefs gehoorzaamheid aan de engel en aan de waarschuwing.
10 (151)	Ze verachten de ellende van het leven, en staan boven pijn, door de edelmoedigheid van hun geest.	Hij leek niet te klagen over de vlucht naar en het onvoorbereide verblijf in Egypte.
12 (159)	Er zijn er ook onder hen die het op zich nemen om de komende dingen te voorspellen,* door het lezen van hun heilige boeken, en gebruik te maken van verscheidene soorten zuiveringen, en altijd vertrouwd te zijn met de redevoeringen van de profeten; en het is maar zelden dat ze het mis hebben in hun voorspellingen. *: in de Geschiedenis van de Oorlog, I,3,5 voorspelde Judas de dood van Antigonos bij Strato's Toren, in II,7,3 voorspelde Simon uit een droom van Archelaus dat hij maar negen of tien jaar over Israel zou regeren; en in J. Oudh. XV,10,4-5 voorspelde Manahem dat Herodes koning zou zijn, en als een tiran zou heersen, en dat voor meer dan twintig of zelfs dertig jaar. Dit alles geschiedde overeenkomstig.	De priester Zacharias profeteerde (Lu 1,67(.68-79)); misschien behoorden ook sommigen in Maria's familie (Elisabet en Zacharias en later Johannes de Doper) tot de Essenen en zo kan het celibataire huwelijk tussen Maria en de Esseen Jozef geregeld zijn (zie hieronder voor de argumenten uit mijn artikel "De Elf").
13 (161)	ze stellen hun bruiden gedurende drie jaar op de proef; en als het blijkt dat ze hun natuurlijke zuiveringsperiode drie keer hebben, als proef dat ze waarschijnlijk vruchtbaar zijn, dan trouwen ze inderdaad met hen.	Maria kan een drie-maanden-test hebben gehad bij Elisabet thuis (Lu 1,56).
13 (160)	ze houden hun vrouwen gewoonlijk geen gezelschap als ze zwanger zijn, als een demonstratie dat ze niet trouwen met het oog op genot, maar omwille van nageslacht.	"Toch had hij geen gemeenschap met haar, totdat zij een zoon ter wereld bracht" (Mt 1,24-25)

Tabel 2. Jozef een Esseen

Dat Zacharias, Elisabet en Johannes de Doper, en ook Jozef, Maria en misschien zelfs de jonge Jezus, Essenen kunnen zijn geweest, is getoond in tabel K van mijn artikel “De Elf – Jezus verscheen verreezen aan de Officieren van de Tempelgevangenis”.⁶¹ In het artikel wordt verdedigd dat van de Kenitische Rekabieten – ook de ‘Notzrim’ genoemd –, die geheelonthoudende rondtrekkende ambachtslieden waren die in bijv. Bet-hakkerem en waarschijnlijk Rimmon en Gittaim woonden, sommigen de gevangenisbeambten van de tempel werden, en samen met sommige orthodoxe tempelpriesters de Esseense sekte in Qumran vormden.⁶² De vóór-christelijke Nazarenen (= ‘Notzrim’) waren de noordelijke tak van deze sekte (Epiphanius, Panarion 1,18-19), die in Nazaret (= nederzetting van de Nazarenen) woonde als ambachtslieden, bijv. timmerlui.

De volgende argumenten (zie tabel 3) komen uit tabel K van mijn artikel “De Elf ...”:

⁶¹ www.JesusKing.info

⁶² Teksten uit de Joodse overlevering geven aan dat de Rekabieten onder de Essenen “de waterdrinkers” werden genoemd (Mek., Yithro, Amalek 2 (Jewish Encyclopedia over Abstinence)) en dat de Essenen in Jonadab, zoon van Rekab, en in Jabez (Targum 1Kr 2,55 4,10) en in Jetro, de Keniet, prototypen en mogelijk stichters van de Esseense secte zagen (Mek., Yitro, 2; Sifre, Num. 78; Shek. v. 48c; Nilus, De Monastica Exercitatione 3; J.Q.R. v. 418) (Jewish Encyclopedia over Essenes) (www.jewishencyclopedia.com).

<p>Johannes de Doper</p> <p>is Elia die moet komen</p>	<p>een stad van Juda: Ein Kerem = Bet-hakkerem; woestijn; wildernis van Judea (Gittaim?); Jordaan (Bethabara/ Bethanië over de Jordan) Aenon / ('Ainōn')/ Ain bij Salim (Middin, hetzelfde als Midjan, wordt 'Ainōn' genoemd in Joz 15,61 LXX); over de Jordaan (Ain is bij Rimmon) Ain = Ain Karim?</p>	<p>Lu 1,15.39.80 Matt 3,1-6 Joh 1,28 Joh 3,23.26 Joh 10,40 Mt 11,14</p> <p>Joz 15,61 LXX</p> <p>Joz 15,32 19,7</p>	<p>Theodosius (530) zegt dat de afstand van Jeruzalem tot de plaats waar Elizabeth, de moeder van Johannes de Doper, woonde vijf mijl is. De Jeruzalemse Kalender (gedateerd vóór 638) noemt het dorp bij naam als de plaats van een feest ter gedachtenis aan Elizabeth, dat gevierd wordt op 28 augustus: "In the village of Enquarium, in the church of just Elizabeth, her memory" (Wikipedia over Ein Kerem) Vertaling: 'In het dorp Enquarium, in de kerk van de rechtvaardige Elizabeth, haar gedachtenis'. "Beth-haccerem House of a vineyard ... It is probable that this place is the modern 'Ain Karim, or "well of the vineyards" ... (Easton). vertaling: 'Beth-haccerem Huis van een wijngaard ... Het is waarschijnlijk dat deze plaats het huidige 'Ain Karim is, of "bron van de wijngaarden".</p> <p>Johannes: zal <u>wijn noch sterke drank drinken</u>: vereist van een Nazireeër, en ook behorend tot de gehoorzaamheid van de Rekabieten. Maar Johannes was van een priesterlijke afkomst (Lu 1,5), dus hij was geen Rekabiet. De gelijkstelling van Bet-hakkerem en Ein Kerem (= Ain Karim), ondersteunt de waarschijnlijkheid van een nauwe band en zelfs een overlapping tussen de Rekabieten en de Essenen (zie onder), die Johannes waarschijnlijk opvoedden/adopteerden nadat zijn ouders waren overleden (zij waren "op hoge leeftijd gekomen" toen Johannes werd geboren Lu 1,7). Misschien waren Zacharia en Elizabeth zelf Essenen? Woonde Johannes bij de Essenen in de woestijn (in Ain Karim of in Qumran)? Hij kwam naar de Jordaan (Bethabarah? Gittaim?) om te dopen (<u>bij water</u> dat nodig was voor smeden, en passend bij de Esseense zuiverheidsregels); verplaatste zich van Aenon naar Salim (met de rondtrekkende Rekabieten mee of naar een andere Esseense gemeenschap?), er was daar <u>veel water</u> (benodigd voor dopen en voor smeden); zijn kleding van kameelhaar, en leren gordel om zijn lendenen (vgl. Elia); Jezus: "dit Elia die moet komen".</p> <p>Aenon: de Syrische en Perzische versies van Joh 3,23 noemen het Ain (בֵּיַיִן-יְיִן). Ain ligt in het zuiden van Juda, wordt genoemd vóór Rimmon Joz 15,32 19,7 en in de nabijheid van Hebron Joz 21,16, dus het kan een plaats zijn geweest die bewoond was geweest door Kenieten. Aenon kan zelfs Ain Karim geweest zijn, dat waarschijnlijk veel water had, zoals de naam Ain (= 'put', 'bron') aangeeft, en om welke reden de Rekabieten daar gewoond kunnen hebben. Middiyn, hetzelfde als 'Middyan' (een plaats bewoond door Midjanieten, de oorspronkelijke stam van de Kenieten en Rekabieten) wordt 'Ainōn' genoemd in LXX Joz 15,61: In de woestijn: Beth-arába, Middin en Sechácha, En Nibsan, en de Zoutstad, en Engedi; zes steden en haar dorpen.</p> <p>((Araba ('vlakke, 'woestijn'), twee keer genoemd in Joz 18,18 (grens van Benjamin), en Betharaba Jos 18,22 (erfenis en stad van de kinderen van Benjamin); Betharaba ('huis van het woestijndal' of 'plaats van de laagte') Joz 15,6 (grens van Juda) en Joz 15,61 (in de wildernis/woestijn 'midbar' van Juda): is dit een dubbelstad in Juda én Benjamin?))</p> <p>Is Gittaim of Araba de plaats in 'de wildernis van Judea' waar Johannes Jezus doopte (Mt 3,1.6 Mr 1,4-5 Lu 3,3-4)? Lu 3,3: Daarop begon hij in heel de streek rond de Jordaan op te treden: dus in meer dan één of twee plaatsen. In Bethabara kwamen de boodschappers van de Farizeeën naar Johannes toe (Joh 1,28); toen wees Johannes naar Jezus zeggend Zie het Lam Gods, ... ik zak de geest uit de hemel neerdalen. Johannes was dus in Betharaba nadat Jezus werd gedoopt.</p>
--	--	---	---

<p>(de heilige maagd) Maria (bloedverwante van Elizabet)</p>	<p>van Nazaret naar Ein Kerem (Bet-hakkerem) voor drie maanden</p>	<p>Lu 1,26-56 (Lu 1,36)</p>	<p>26... Nazaret,... een maagd die verloofd was met ... Jozef ... de naam van de maagd was Maria. 39 In die dagen reisde Maria met spoed naar het bergland, naar een stad in Judea. 40 Zij ging het huis van Zacharias binnen en groette Elisabet. ... Nadat Maria ongeveer drie maanden bij haar gebleven was, keerde zij naar huis terug.</p> <p>De Essenen onderwierpen hun toekomstige bruiden aan een test van drie maanden gedurende welke ze hun vruchtbaarheid moesten bewijzen: "they try their spouses for three years; and if they find that they have their natural purgations thrice, as trials that they are likely to be fruitful, they then actually marry them." (Jos. Oorlog 2,8,13 (160)). Vertaling: "zij stellen hun bruiden drie jaar op de proef, ter beproeving dat ze waarschijnlijk vruchtbaar zijn, daarna trouwen ze pas met hen."</p> <p>De verloofde Maria reisde van Nazaret (waarschijnlijk een nederzetting van de Nazarenen, de noordelijke tak van de Essenen) naar Ein Kerem (waar waarschijnlijk een andere nederzetting was van de Essenen, waarvan sommigen waarschijnlijk afstamden van de Rekabieten van Bethaccerem in de tijd van Malkia, zoon van Rekab), en ze bleef daar gedurende drie maanden. Dus misschien was Elizabet een vroedvrouw die werd geconsulteerd door de Essenen wanneer hun bruiden getest moesten worden. In het geval van Maria bewees ze haar vruchtbaarheid door haar (maagdelijke) zwangerschap. Dit is dus nog een aanwijzing voor de verwantschap tussen de Nazarenen/Essenen en de Rekabieten.</p>
<p>Jozef</p>	<p>Offer van de armen in Jeruzalem</p> <p>vlucht naar Egypte</p>	<p>Mat 1,20 Lu 2,24</p> <p>Matt 2,13-15</p>	<p>Matt 1,20 'Jozef, zoon van David, wees niet bevreesd Maria, uw vrouw, tot u te nemen; het kind in haar schoot is van de heilige Geest.</p> <p>Lu 2,24 om volgens de bepaling van de Wet des Heren een offer te brengen, namelijk een koppel tortels of twee jonge duiven.</p> <p>Hoewel Jozef de kroonprins was, aangezien hij de "zoon van David" was, bracht hij toch het offer van de armen: twee duiven. De reden kan geweest zijn dat hij een lid was van de (arme) gemeenschap van Nazarenen in Nazaret, waarvan de leden al hun bezit gemeenschappelijk hadden.</p> <p>13 Na hun vertrek verscheen een engel van de Heer in een droom aan Jozef en sprak: 'Sta op, neem het Kind en zijn moeder, vlucht naar Egypte en blijf daar tot ik u waarschuw, want Herodes komt het Kind zoeken om het te doden.' 14 Hij stond op en week in de nacht met het Kind en zijn moeder naar Egypte uit. 15 Daar bleef hij tot aan de dood van Herodes, opdat in vervulling zou gaan wat de Heer gesproken had door de profet: Ik heb mijn zoon geroepen uit Egypte.</p> <p>Er was een Egyptische tak van de sekte van de Essenen (de Therapeutae genoemd) nabij het meer Mareotis bij Alexandrië, welke stad ook een Joodse wijk had.</p>

<p>moeder van Jezus</p>	<p>Kana</p>	<p>Joh 2,1-11</p> <p>Philo, De Vita Contemplativa 10,75</p>	<p>Op de derde dag was er een bruiloft te Kana in Galilea, waarbij de moeder van Jezus aanwezig was.</p> <p>2 Jezus en zijn leerlingen waren eveneens op die bruiloft uitgenodigd.</p> <p>3 Toen de wijn opraaakte, zei de moeder van Jezus tot Hem: ‘Ze hebben geen wijn meer.’</p> <p>4 Jezus zei tot haar: ‘Vrouw, is dat soms uw zaak? Nog is mijn uur niet gekomen.’</p> <p>5 Zijn moeder sprak tot de bedienden: ‘Doet maar wat Hij u zeggen zal.’</p> <p>6 Nu stonden daar volgens het reinigingsgebruik der Joden zes stenen kruiken, elk met een inhoud van twee of drie metreten.</p> <p>7 Jezus zei hun: ‘Doet die kruiken vol water. Zij vulden ze tot bovenaan toe.’</p> <p>8 Daarop zei Hij hun: ‘Schept er nu wat uit en brengt dat aan de tafelmanneester.’ Dat deden ze,</p> <p>9 en zodra de tafelmanneester het water proefde dat in wijn veranderd was (hij wist niet waar die wijn vandaan kwam, maar de bedienden die het water geschept hadden, wisten het wel), riep hij de bruidegom en zei hem:</p> <p>10 ‘Iedereen zet eerst de goede wijn voor en wanneer men eenmaal goed gedronken heeft de mindere. U hebt de goede wijn tot nu toe bewaard.’</p> <p>11 Zo maakte Jezus te Kana in Galilea een begin met de tekenen en openbaarde zijn heerlijkheid. En zijn leerlingen geloofden in Hem.</p> <p>Philo beschrijft een ritueel van de Egyptische tak van de Essenen als volgt: “These, then, are the first circumstances of the feast; but after the guests have sat down to the table in the order which I have been describing, and when those who minister to them are all standing around in order, ready to wait upon them, and when there is nothing to drink, some one will say ... [[the Greek is faulty here; the Armenian version refers to the "president" speaking after there is silence]] but even more so than before, so that no one ventures to mutter, or even to breathe at all hard, and then some one looks out some passage in the sacred scriptures, or explains some difficulty which is proposed by some one else, ...”</p> <p>Vertaling: ‘Dit zijn dan de eerste omstandigheden van het feest; maar nadat de gasten aan tafel zijn gaan zitten in de volgorde die ik heb beschreven, en als degenen die hen dienen zoals het hoort rondom hen staan, klaar om hen te bedienen, en als er niets te drinken is, zal iemand zeggen ... [[het Grieks ontbreekt hier; de Armeense versie verwijst naar de ‘president’ die spreekt nadat er stilte is]] maar zelfs meer nog dan daarvoor, zodat niemand het waagt te mopperen, of zelfs maar hard te zuchten, en dan legt iemand een passage van de heilige schrift uit, of verklaart een of andere moeilijkheid die wordt aangedragen door iemand anders, ...’</p>
-----------------------------	-------------	---	--

<p>(Jezus) de timmerman, de zoon van de timmerman</p> <p><u>David</u>, de koning verwekte Salomo, ... en Salomo verwekte ..., Jakob verwekte Jozef</p> <p>Jozef zoon van Heli, ... zoon van <u>Natan</u>, zoon van David</p> <p>Maria, bloedverwante van Elizabet, van de dochters van Aaron, zoon van <u>Levi</u></p> <p>de familie van de <u>Simieten</u></p> <p>die zij doorstoken hebben ... een enigst kind</p>	<p>Nazaret</p> <p>(no archeological finds)</p>	<p>Matt 13,55 Mr 6,3</p> <p>Matt 1,6.16 Lu 3,23.31 Lu 1,5.36 Ex 4,14</p> <p>John 19,37</p> <p>(Zach 12,11-14)</p>	<p>‘tektōn’ = ambachtsman: smid, timmerman, steenhouwer: internationaal bedrijf en/of rondtrekkend? ‘Nazaret’ is waarschijnlijk een afleiding van Nazarenen/Notzerim (Rekabieten); er werden geen archeologische overblijfselen gevonden, waarschijnlijk omdat de Notzerimin tenten en grotten woonden (vgl. Gittaim dat ook geen archeologische overblijfselen heeft). Nazaret was bij het oude Charoset haGojim, Saannaim, Rimmon, Hammat, en Karmel (allemaal plaatsen waar de Kenieten gewoond hadden).</p> <p>“terwijl nog een ander Schriftwoord zegt: Zij zullen opzien naar Hem die zij hebben doorstoken” (John 19,37). Hier verwijst Johannes naar de profetie van Zacharia 12,10-14. “Dan zullen zij opzien naar hem, die zij doorstoken hebben, en over hem een rouwklacht houden, zoals men die houdt over de enige zoon; zij zullen om hem klagen, zoals men klaagt om de eerstgeborene. ... het geslacht van Davids huis ... het geslacht van Natans huis ... het geslacht van Levi’s huis ... het geslacht van Simi’s huis”</p> <p>Doorstak een Rekabitische hyperetes Jesus’ zijde of deed een Romeinse soldaat dit?</p> <p>Joh 19,34 maar een van de soldaten (‘stratiōtēs’) doorstak zijn zijde met een lans</p> <p>Matt 27,27 Toen namen de soldaten van de landvoogd (‘hēgemōn’) Jezus mee in het pretorium (‘praitōrion’) en verzamelden de hele afdeling (‘speira’) rondom Hem. Praitōrion: paleis van de procurator: de Romeinen waren gewoon om zich de reeds bestaande paleizen, en die voorheen bewoond werden door koningen en prinzen, toe te eigenen. Toen de Romeinen Palestina veroverden in 63 voor Chr., kunnen ze zich de burcht Antonia toegeëigend hebben. In deze toren, oorspronkelijk Hananeel genoemd, woonde Simon de Makkabeeër, die hogepriester en ethnarch was (1Makk 13,52); ook de hogepriester Hyrcanus “woonde er meestal in”, en zo deden ook “zijn zonen en ... hun zonen na hen” [<i>Jos., Oudh.</i> 18,4,3(91-92)], bijv. Hyrcanus’ zoon Aristobulus I, die hogepriester en koning was, en waarschijnlijk woonde ook zijn weduwe, koningin Salome Alexandra, in deze burcht. Na haar dood vochten twee van haar zonen om het koningschap, maar in 63 voor Chr. veroverden de Romeinen Judea en stelden zij één van hen, Hyrcanus II, aan als hogepriester, en Antipater, Herodus’ vader, als procurator. Deze Antipater kan in Antonia gewoond hebben, want het was zijn zoon Herodes die een paleis voor zichzelf bouwde toen hij koning was geworden. Hij vergrootte ook de Hananeeltoren met vele paleizen en noemde het Antonia, en dus kan de latere procurator Pilatus in één van deze paleizen gewoond hebben.)</p> <p>Speira: een spiraal (spira, "spire"), d.w.z. (figuurlijk) een troep mannen (een Romeinse militaire cohort; ook [in analogie] een afdeling van Levitische bewakers/deurwachters):— troep. (Strong’s Grieks Lexicon).</p> <p>Joh 18,3 Judas ging ernaartoe, samen met een cohort (‘speira’) soldaten en dienaren (‘hyperetai’) van de hogepriesters en de Farizeeën. Ze waren gewapend en droegen fakkels en lantaarns.’ (NBV)</p> <p>Joh 18,12-13 De schare (‘speira’) nu en de opperste hoofdman (‘chiliarchos’ = wat voor militaire bevelhebber dan ook) en de dienaars (‘hyperetai’) der Joden namen Jezus en bonden hem, en leidden hem eerst tot Annas. (Lut)</p> <p>Het is onwaarschijnlijk dat een Romeinse troep en bevelhebber Jezus eerst naar Annas zouden hebben gebracht. Het is dus mogelijk dat het één van de Rekabitische soldaten van de</p>
---	--	---	--

		<p>gevangenisbewaking was die Jezus' zijde doorstak.</p> <p>Jezus, Jozef en de Maagd Maria</p> <p>Jezus kan zijn opgevoed als een Esseen, aangezien hij werd opgevoed in Nazaret door een timmerman. Maar als een volwassene kan Hij zich hebben gedistanciëerd van de Essenen/Nazarenen. Dit zou overeenkomen met Jezus' verhuizing naar Kafaranaum en zijn weigering om zijn moeder en broeders (waaronder mogelijk zijn broeder Jakobus de Rechtvaardige) bij Hem te laten komen toen Hij aan het preken was.</p> <p>(Mattheus 4,13 Met voorbijgaan echter van Nazaret vestigde Hij zich in Kafarnaum aan de oever van het meer, in het grensgebied van Zebulon en Naftali, Mc 3,14-21 14 En Hij stelde er twaalf aan, opdat zij met Hem zouden zijn en opdat Hij hen zou uitzenden om te prediken, 15 en om macht te hebben boze geesten uit te drijven. ... 20 En Hij ging in een huis; en er verzamelde zich weder <i>de</i> schare, zodat zij zelfs geen brood konden eten. 21 En toen zijn naastbestaanden dit hoorden, gingen zij heen om Hem te halen, want zij zeiden: Hij is niet bij zijn zinnen. (NBG)</p> <p>Joh 7:5 Want zelfs zijn broeders geloofden niet in Hem. Joh 19:37 terwijl nog een ander Schriftwoord zegt: Zij zullen opzien naar Hem die zij hebben doorstoken..</p> <p>Zacharia 13:3 Mocht iemand dan nog profeteren, dan zullen zijn vader en zijn moeder, die hem het leven hebben geschonken ('yalad' = verwekken, baren, grootbrengen vgl. Genesis 50:23), tegen hem zeggen: 'Jij zult niet in leven blijven, want jij hebt leugens verteld in Jahwe's naam.' En zijn vader en zijn moeder, die hem het leven hebben geschonken, zullen hem doorsteken, omdat hij als profeet is opgetreden.</p> <p>Zach 13,10-13 Dan zullen zij opzien naar hem, die zij doorstoken hebben, en over hem een rouwklacht houden, zoals men die houdt over de enige zoon; zij zullen om hem klagen, zoals men klaagt om de eerstgeborene. ... 12 Het land zal rouwen, ... het geslacht van Simi's huis voor zich en hun vrouwen voor zich;)</p> <p>Het celibataire huwelijk tussen Jozef en de maagd Maria kan aanduiden dat zij beide Essenen waren, maar niet noodzakelijkerwijs afkomstig van dezelfde locatie. De Rooms Katholieke Kerk gedenkt Maria's opdracht in de tempel op 21 november, dus Maria, als een (Zadokitische?) dochter van Aaron zoals haar bloedverwante Elizabet (Lu 1,5.36), kan een Jeruzalemse (celibataire) Esseense geweest zijn. Haar bruidegom Jozef was een zoon van David, maar kan zich bij de sekte van de Nazarenen in Nazaret gevoegd hebben. Nadat Maria verloofd was met Jozef en toen ze de boodschap van de engel Gabriel hoorde, woonde ze in Nazaret, misschien als een gast van de lokale Esseens-Nazareense gemeenschap, waarvan de leden zeer gastvrij waren voor alle overige sekteleiden. Na hun huwelijk woonden zowel Jozef als Maria in "hun eigen stad Nazaret" (Lu 2,39).</p>
--	--	---

Fig. 1 Tijdschema's
afhankelijk van het tijdstip van de laatste menstruatie: na (A.1.) of vóór (A.2.) de aankomst bij Elisabet

A.1.

		Bij Elisabet										terugkeer naar Nazaret
Maria	Aankondiging	voorzorg	spoed naar Judea	Start afzondering	Geregistreerde menstruatie	zuivering	Conceptie	1 ^e gemiste menstruatie	2 ^e gemiste menstruatie	3 ^e gemiste menstruatie		
		dag 1	2-3	4	5	x, x+1, x+2, ... (x = 5 to 23)			x+28	x+56	x+84	max. 110
Elisabet	in 6 ^e maand van Elisabet							in 7 ^e maand	in 8 ^e maand	in 9 ^e maand		geboorte Johannes de Doper

A.2.

		a) Conceptie?			b) Conceptie?							terugkeer naar Nazaret
		Vroedvrouw plus escorte			Bij Elisabet							
Maria	Aankondiging	voorzorg	Geregistreerde menstruatie	zuivering	spoed naar Judea	Start afzondering		1 ^e gemiste menstruatie	2 ^e gemiste menstruatie	3 ^e gemiste menstruatie		
		dag 1	2-3	4-5-6-...	7	8	9		32	60	82	max. 114
Elisabet	in 6 ^e maand van Elisabet							in 7 ^e maand	in 8 ^e maand	in 9 ^e maand		geboorte Johannes de Doper